

Natorio: Bible for Mark, Philemon

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Mark

Chapter 1

¹Sula penemanan npama Ɖlɔkɔpiya piya Yesu krista kunan wɔmu wa sɔrɔ nan de ni. ²Ɖlɔkɔpiya sula wɔnan nan Esayi sebe seben npama wa wɔ ka wa si: siya, nen lo nan sula wɔnan nan wi ma ɲɔn,³ tolo tɔ tara wɔrɔkwere wan sin nan: Mi nyenpe Matiki wapiya; mi tele si ci suwe siye.⁴Zan batiseli ɲanan kani ci ko wɔrɔkwere wan sin. A tɔ Ɔlɔkɔpiya kunan wɔmu napisi tɔ a ci wan ni kunenpenɛn a batise Ɔlɔkɔpiya fin wa yafa ci tɔ. ⁵ Zude jisi tece a zeruzamu tece fo ci numa ci sa. Ci tɔ ɲi ci kunenpensin zan batise zuden du pan sin.⁶ Zan npemeɛn tɔ ɲɔnkɔnmen wili ci sinensin tɔ fara. A tɔ nsɔkɔsi a tuwan naa wɔlun⁷ A tɔ wɔmu ɲanapisi tɔ nan :npama pe nan sonto ci fankan pen ten nan wan. Ha li nan lele nan fuwa ci sabarace bin wen nan kunkwa sanku ka si.⁸ Na batise mi a du nka nsa mi batise a nii senumanwan nan.⁹ Ka wulasi ,Yesu fuwe le nazareti , Galile yisi a suwe Zan tɔ. ¹⁰ Zan batise nu zuruden du pan sin Yesu fuwe ka du sin a ɲan sorowan pele ɲen ka a ɲan nii senuwan si ka ci kunko ma wɔmu ale numan¹¹ Wɔmamen tolo win soon wa wɔ ma nan ɲan ka napiya kanba ma kunan kunka nan sin hali¹² Ka siya kaba si nii senumanwan wi Yesu wɔrɔkwere wan si. ¹³ A ɲan wi sunti (40) wɔrɔkwere wansi. wɔrɔsi pe nan tɔ le nu. wa senen sutani kɔrɔbɔnu a sa. Meneken sin tɔ ci ɲinan.¹⁴ Zan wili ka lepesuwa kun , Yesu suwe a le wɔ sulapenemanan Galile jisi¹⁵ a tɔ wɔmu a Ɖlɔkɔpiya tɔ wati npama kunan wɔmu wa fin. a Ɖlɔkɔpiya masaya wala fin. Mi kan kunenpenen kila mi la kibarun penemanan wɔmi¹⁶ Yesu ka ka Galile du pan pele, a ɲan Simɔn mi ci kalama Andere. Ci tɔ njɔsi sanmu du pan sin , ci tɔ jisi tun nan tee. ¹⁷ Yesu wɔ ci tɔ nan :mi saa na fotafe nen lo mi ɲen duruɲan duru te ce mi tuli ɲinanpisi. ¹⁸ Ka siya kaba si, ci senen ci njɔsi le kini ci sa Yesu feri¹⁹ Ci numa ka ɲɔn dɔni a ɲan Zedebe pirice ɲiti Zaki mi ci kalama Zan, ci tɔ ci njɔsi ɲenpe kuruwan sin. ²⁰ Ka siya kaba si Yesu lasi ye. Ci senen ci npa barananan tece le kini korowan sin ci saa Yesu fe. ²¹ Yesu mi ci karan pirice fin Kafaranamu jisi ,ala karan suwa kun siwani nan kwe wusi , a karan ɲinanpisi. ²² Ci kabakoya ci ɲinanpisi karanan faka wusi, ci karafaka tɔ kaba sariya ɲinanpisi le, nka a tɔ ci karan ma wɔmi le ka fankan sanmanan npama kila. ²³ Ka wula si wɔna tɔ kuya tolo fe, a bo a fankan: ²⁴ pe se lesi a man ɲan, nazaretika Yesu? man pa ka ma pese se ya? Yesu nan suma man Ɖlɔkɔpiya piya feteka²⁵ Yesu wɔman ci kunko a wɔ ci tɔ: pema pele ma fuwe cuwa ni sin! ²⁶ wɔnan yerɛyesi cuwa fanka a fuwe a buwe²⁷ Sabi sa ɲinanpisi si ci la wɔmi ntite tɔ nan: kanni kunnan pan le. A tɔ sanman kunen wɔmu ala kunan wule faka kani ɲinanpisi tɔ. A wɔtece pa tɔ ɲi ci wansi. ²⁸ Ka nan si ,Yesu ɲinan fuwe Galile jisi pa si. ²⁹ Ka sonto Yesu mi a Zaki a Zan ci fuwe karan suwa kun ci suwe Simɔn mi Andere mi ka si. ³⁰ Simɔn sukwe tɔ cini ka fara wali kila. Yesu finka su ci wɔ Simɔn sukwe kunan ci tɔ. ³¹ Yesu numa ci kun a tu ci kila a akasi nu, ci fara wali bu a wusi a kanmasin ci mako. ³² Wi sali ka sonto ɲinanpisi suwe Yesu tɔ a wɔteɲinapisi a kenan tece pa. ³³ jisi ɲanpisi pa pile suwa pele. ³⁴ A ceretesi kenantee lakaranen a sɔkɔ wɔtecen ni lakaranen sin. A tɔ ni wɔtece wɔman le, ci tɔ ci suman ka. ³⁵ Kasanan kanan sunupiru yani kwenma ka Yesu ɲini. A fuwe a suwe Ɖlɔkɔpiya lari sa si wɔrɔ si. ³⁶ Simɔn mi ci tele ɲini ce la ci saa numen. ³⁷ Ci ɲan nu wati npama sin ci wɔ ci tɔ: ɲinanpisi pa tɔ ma siya numa. ³⁸ A wɔ ci tɔ nan : see suwe yewan fe jisi si , ne lo Ɖlɔkɔpiya sanma kunan wɔmi ce sesi. Nen pa ka kakunan sin duruɲan sin. ³⁹ Ka nan sin a suwe Galile ɲi kɔce pa a le wɔ Ɖlɔkɔpiya sanma kunan Zuwifu a lepesuwakun te ce tɔ, a sɔkɔ wɔtece a fiti napisi si. ⁴⁰ Sunkwa kasi tɔ tolo wusi. A numa Yesu kun a kula ci kun a laru nu: Yesu a ma kutɔ ni ma tɔ lo nan ceretesi. ⁴¹ ci makari tu Yesu, a yi a kula ci wusi; a wɔ: nan ɲi wasi cerete. ⁴² Ka siya kabasi a cerete. ⁴³ Ka sonto sani Yesu wɔ ci tɔ a suwe a wɔya ci tɔ nan : ⁴⁴ A kɔrɔsi ci koni aka peɲan a wɔ nu tɔ a sa nan ceretesiya le nka a nen kani ci koni saraka fitinan tece tɔ. Musa tɔ saraka npama kunan wɔka sunkwakasi kunan si a fetekunan sin ma fitice ma kani napisi tɔ a ma cerete. ⁴⁵ Wa kapa, cuwa suwe wula npamasin kunen npenmen ɲan ci tɔ a laa jisi a sɔrɔ ala ci pa wɔwi napisi tɔ Yesu tɔ fin a laa jisi cen napisi kila le. A tɔ kwe wɔrɔkwerewan sin. Napisi tɔ win siye pasi ci lale le ci tɔ.

Chapter 2

¹Wi masunmen suwe ce sonto Yesu piri Kafaranamu. jinanpisi sunma ale suwa kun,² ni lakaranen la pile ci kun fo nisa le asi, fo wilisuwe pele si pa numa.Yesu to Ɖlokɔpiya sanmakunan womu ci to³Ka wulasi,ni nan(4) lee murukun tolo ci to. ⁴ A to suwa npama kun napisi lakare kila ci jan ci lo ke Yesu to le , ci wuwa suwa kunko ci turu siya tolo ci wili nule ka puwan fe a ci cini po pa.⁵Yesu jan ce cuwa si laka nsa wusi mike a wo murukun ni to : nan cuwa ma kunenpenen pa yafa ma to. ⁶ Kasasi sariya napisi tele to toni ce le. Ti suwe ci la miri ⁷ a pejan cuwa ni la women nan ni nyan,ala Ɖlokɔpiya jinan peseya, men fin a yafa sanmanan kunenpenen ci to ka Ɖlokɔpiya kaba la. ⁸Ka siya kaba si , Yesu suma ci miriye a wo ci to nan: pejan mi la miri nani jan?⁹ nwo murukun to nan: ma kunenpenen yafa ma to, nwo ci to wusi ma cuwa ma cinipo ma ce ce kunen jinti sin finen poka ya?¹⁰Nka nen wa womu mi to, a fankan janka sanmanan piya a yafa sanmanan kunenpenen ci to na taa tisi. Ka sonto a wo murukun to nan: ¹¹ nen wa womu ma to, wisi ma cinipo ma lala kasi. ¹² Ka siya kabasi, cuwa wusi a cuwa ci cinipo ci pa ta a fuwe. Wajan kabako kulan ci pa kila ci ji ci la Ɖlokɔpiya ma si ci la womu nan: see jan kani jɔnkɔn le. ¹³Yesu fuwe a suwe Galile du pan pele cɔn. Ni lakaranen saa ci fota fe. ¹⁴ Ci kaka a jan Alife piya Levi tonika lenpo konan tece bara janani sasi. Yesu wo ci to nan: sanan fe. Levi wusi ka siya si a sa ci fe.¹⁵Ka sonto , Yesu mi a ci karanpirice to woli si Levi kasi, a kunenpenen jan nante lakaranen, ci jɔnkɔn ni lakaranen to sala Yesu fe.¹⁶ Kejinanpisi npamen farizence, ci tele jan Yesu mi woli si a ce jinanpisi, ci ji ci lasi Yesu karanpirice ci pinen: pejan Yesu la woli a lenpokonan a kunenpenen janani tece ya?¹⁷Yesu nin ce sanmakunen, awo ci to nan : sanmanan npama cerete ka ka mako sunjanan nan wusi le, npamen kasun ce mako nan sunjanan wusi. Nami paka kulan kanba janani tece nan lasi le le , nka nen paka kunenpenen janani tece nan lasi.¹⁸Kotoro ,Zan karapirice a farizence to sunwan sin. jinanpisi tele la Yesu pinen nan: pejan farizen ce a Zan karanpirice sunwan sin ma wen putu sunwan sin la? ¹⁹ Yesu sanmu tawan ci to nan , kɔn jɔnkuya a ci cuwa si fin ci wili sunwan ntite kila ya? a cito ntite kila a kɔn jɔn kuya ci lo fin le.²⁰Nka kotoo nan fin, kɔnɔn kuya lo fii ci kila ci lo sunwan wili ka kweni. ²¹ Nu npanman wula tii a bakasi npanman koro nan le. A ka jan, npanman wula ni lo kaso ni ali wa de wasi. Ka si de nan ka lake tintin ka to.²²Napiya dufen kapii bila foroko korɔnan sin le. A ka jan, dufen kapii lo foroko korɔnan sin dee wa pini. Nka dufen kapii wa kan ka bile foroko wula nan sin.²³Toni kwe tolo wusi,Yesu ci karan pirice to kata to tolo tata si ,ci karanpirice ji cila cemen sen.²⁴ Farizence wo Yesu to a siya: ci npaman jan toni kwe wusi wa jankunan jan!.²⁵Yesu wo ci to nan: kuru tuu Dawuda aci fetece wula npaman sin ,woliye to ci kila le a jan npama mi karan ya la. ²⁶ A yila Ɖlokɔpiya suwa kun saraka fisinan tece kunkwa si Abiyatari wi to. Burusi npemen to tice Ɖlokɔpiya jinan to, a woliye aci fetece pa nu to kan ka npemen woli le ka saraka fisinan tece le.²⁷Ka sonto , Yesu wo ci to nan : Ɖlokɔpiya ti toni kwe sanmanan nafa kulan na si, a sanmanan danka si wan ni kanma le.²⁸ Ka nan si Ɖlokɔpiya piya jan ka toni kwe kunkuwa si.

Chapter 3

¹Ka wulasi ,a laa Karan suwa kun. Kuya Kila konan to le.² Ninapisi npeme to le, ci to Yesu korɔsun a ci to ka kuya cerete si tolokwe wusi, ci fin ci jalaki nun.³Yesu wɔ ka kuya kila koono to: A wusi a pa yi napisi nyɔn. ⁴ Ka sonto Yesu pina nyen , waa kan ka napiya jan kunan kanba tolokwe wusi ya ? wala a jan kunan penan ?ma fin napiya ,wala ma di napiya ? ci wɔma le.⁵Yesu sunman sin walinaka siya ye ,ci suman sin wali ci wusi ci jan tunbatore kila. A wɔ ka ka kuya nin to: Sanmun ma kila ansunun ,a sanmun ci kila ansunun, a cerete. ⁶ Ka siya si Fariziyen si fuwe ci le nyan ntite a masace Erɔdi feten ce ci le numan Yesu di kunan nyɔn.⁷Yesu min ci a ci karan pirice ci suwe Galile du pan peɓe. Nii lankara nen sa ci fe, tele win Galile yeresi ,tele win Zude yisi , ⁸ tele win Idume .Tele win Zuruden du pan sonto tele pa win Tiri a Sidɔn yence ce fe yisi si, kaa canman pan numan Yesu siya ,ci to ci nyankunen nii ce.⁹A wɔ ci karan pirice to ee jenpe koropiya tolo nsa jan janko napisi ka la nsa wini le. ¹⁰ Yesu to nii lakarane cerete sun ka na si kenaten ce pa to alantun ci fe ci fin ci kula ci wusi.¹¹Wɔtence to npeme fe a ce jan nun ci to kula ci kun,ci la tare na: Man na wɔɔɔɔpiya piya. ¹² Nka Yesu to wa wɔmu ci to a kweleyasi e nka wɔ nsa kuna nun to le¹³Ka sonto ,Yesu lasi ci si kanmunan napisi ci suwe ci to. ¹⁴ A Woroman nin pɔnyintin ci lesi a nyen ci sula wɔmunan ten ce, ci fin ci nyan ci tele cenaten ce, a la ci wi ci la le a wɔɔɔɔ piya sanmankunan wɔmi. ¹⁵A nyan fankan ci kila ci sɔko wɔten ce. ¹⁶ A woroman nin pɔnyin tin npemen ci nansi nin: Simɔn Yesu yila ci nyinan Piyeri npama korɔ a tara.¹⁷A Zebede piri ce jintin Zaki min a ci kalaman Zan, Yesu bila ci nan si a Bowanerizesi ,wa korɔ a nyinanpisi npemen fariya ce ma min ka sanpere, ¹⁸ Andere mi Filipu,Bartelemi mi a Matiyo, Toma mi Alife piya Zaki ,Tade mi Simɔn ci npama lasun fasosi piya kanba. ¹⁹ A Zuda Isikariyɔti npama wuli Yesu ci pence kilasi. ²⁰Ka sonto, Yesu suwe kasi, napisi lakare kila Yesu mi a ci karan piri ce yere to wɔli wa nyan le.²¹ Yesu kasiten ce nin ci kuna kibarua wula npama sin ,ci suwe a cin ci tuu, ci sa a kunkwa aka. ²² Sariya napisi nleme win Zeruzalemu ce wɔ na:A wɔtece kunkwasi npama nan Bezebuli nan ci kila , a kana see nyanka ci kila a la wɔtece sokuwe. ²³Yesu lasi ye a sanmun tawan ci to nan: Sutani fin a sɔko ci koni ta la?²⁴ Yisi ten npeme ntite tesun ka yi lofin wa kanmu le. ²⁵ A kasi ten npemen ntite tesun ka kasi wee. ²⁶Ka na si a sutani to fin a sɔko ci koni ci masaya to lon to buuka; ka masaya to lon fee le , wa to be wa bu . ²⁷ Nun fin a yila kuya baraka ka suwakun a kule ci kilasi pe pa a kan to ci pɔkɔlika le, a ci pɔkɔli nun a fin a kule ci kilasi pe paa. ²⁸Sinyan si ,na mi wa wɔmu min to , sanmanten ce kunenpenen ee ɔɔɔɔpiya jina pese pa fin ci yafa nka, ²⁹ samanna wo samanna pese Nii Senuman wan jina ɔɔɔɔpiya lon yafa kasi to fewu le.Kasi nyan kunanpenan npama kan ka yafa le. ³⁰ Yesu wɔɔ ka ,wa nyan sariya napisi to wɔɔ ka a wɔnan ci kila. ³¹Yesu nii a ci kalaman si la yi wilin ,ci wi napiya a le la Yesu. ³² Nin lakarane to tolo ka ci naka ci puwan. Tolo wɔɔ ci to na: Senen man yeke ,man nii a man kalaman si yi ce wilin ci kila ci nyan man. ³³Yesu wɔɔ ci to nan: Nan nii a nan kalaman si men min nyan?³⁴ Ka sonto, napisi npemen to tolo ce ci nankasin ci puwan, a sa cee a wɔ nan :Nan nii a nan kalaman si nin na siya sin. ³⁵ Napiya wo napiya ɔɔɔɔpiya sako nyan, cee nen ,nan kalaman a nan napiya kanman a nan nii.

Chapter 4

¹Yesu sɔrɔ jinanpisi karan wan Galile du pan pele. Napisi la pile ci cun. Napisi lakare kila a yila korowan sin a toni . Napisi pa ji du pele. ²A tɔ ci karan kunen lakarenen sin a taace. A wɔya ci tɔ ci karanwan sin nan: ³Mi tinjen. Tumansi janan nan ci cewi kasun: ⁴Ci kasisa si cewen tele pini wapiya pele. Numan cɛ tɔnman tele ci tansi. ⁵wen tele pini nvan siye si finta bomi ka tɔ le le . ci be jintɛ ci fin ci laa tati si le .⁶Nka wi wali wula npaman si ci wɔlɔ ci kwa, bari nanpan sanmanan ka tɔ ci wusile ⁷Wen tele pini wuwe siye si. Wuwe wusi ci dikisi ci fin ci kanmu ncɔri le.⁸Nka wen tele pini tati kanba si ci kanmu ci boboro ci numan ,tele numan pirice sɔrɔpɔ(30) , tele fiyeren(60),tele bisu(100). ⁹Ka sonto, Yesu wɔ ci tɔ janpuwance npemen kila ci tinjen ,ce tinjen.¹⁰Yesu fuwe janmansin wula npaman si , ci fetece a ci karanpiri ni pɔnyiti (12) ce pinan Yesu ka tawan kɔrɔ si. ¹¹A wɔ ci tɔ nan: see jan ka mi kila mi sunman ɔlɔkɔpiya masaya gundo nka senjan wɔmu jinanpisi kuwi tɔ a taa ce nan. ¹²Kanan sin ci lo siye ci lo potoɔ jɛn le. Ci lo nɛntinɛn ci lo foyi ni le. E kuto wa fanmu ci tɔ lo ji ci kunɛnpɛnen si ɔlɔkɔpiya tɔ yafa ci tɔ. ¹³Yesu suwe jɔn a fɔrɔsa a wɔ ci tɔ: mi fanmu taa ni la? mi taace kuwi fanmu tala? ¹⁴tɔɔ winan nan ɔlɔkɔpiya sanmankunan nan wɔmu .¹⁵ Fɔrɔsa wɔwula si napisi tele nance ele ka wuwa pele e ni ka fɔrɔsa sutani pe waa fiti ci si¹⁶Ka nan sin tele fuwece nvan siye tɔ e ni ka fɔrɔsa ka siya kaba si ci wa ni a si penemen . ¹⁷Nka ka sanman kunan tonisa tuli ci sunmawan tɔ le a pile paa ci tɔ walama sanmana pilasi ye ka fɔrɔsa kunan si ci so ci kan ɔlɔkɔpiya kila.¹⁸Sanmantece tele nance ma wɔmi a wɔsi se. E nii ka fɔrɔsa; ¹⁹durɔpan sitɔkɔnan kunen a naforo kunan a perekuwi lɔkɔpe ka fɔrɔsa fiti ci si a li nafanpiya yere tuli ci si le. ²⁰Nanpisi tele fuwe ka tati kanba tɔ. A ce ni ka fɔrɔsa ce ni wa kila cinuman ɔlɔkɔpiya tɔ. Tele numan pirice sɔrɔpɔ (30), tele fiyere (60), tele pirice bisu (100). ²¹Kaso Yesu wɔ ci tɔ nan. Napiya lanpa kulesun a tii koko kun le, walama kalakala kun le. A wa tii potoɔ nan kunko la? ²²Kunan o kunan miɔansin ka wa lo fuwe kwenman tɔ, ɔlɔkɔpiya lo wa kan ni. ²³A janpuwance tɔ npaman kila a tɛn a tɛn.²⁴Yesu wɔ ci tɔ kɔ na:mi sanmankunen npamen ni mi tii te ci tɔ. ɔlɔkɔpiya lo mi kuwen wa samesi a mi ni faka. a lo tolo nani miwen tɔ ²⁵kanasi potoɔ npaman kila tolo lo nani wa tɔ,nka potoɔ npaman kila le, a li kapipiya npaman ci kila,walo fii ci kila.²⁶Yesu wɔ ci tɔ kɔ na: ɔlɔkɔpiya masaya npaman wanturu wana ni.Wa panka ele ka kuya npaman cewen wi ci tɔsi. ²⁸Kasoto ka kuya wɔlɔmu tuwan tɔ a wisi sunutɔ. Ka wula si cewen jita npaman wanturu ci boboro, ka sɔrɔ cuwa sunman ci jin ta faka e boboro faka le. ²⁷Cewen jinta ye banan ci fuwe taati si. Ci wusi dɔni dɔni ci kunkwe pe fuwe wili, kaso ci wili wen. ²⁹A cemen pila cuwa ci sen a kata, bari cemen sen wati fin.³⁰Yesu wɔ kɔ se fin se sabesi ɔlɔkɔpiya masaya a popowa cɔn wan? ³¹wa fuwe ka mutaridiwen tɔ. Wanan sankan durɔpansin pepa si, ³²nka wa wii, wa jinta wa boboro wa laka nankɔ si waa nan pepa tɔ.Wa kilapisi fiti fɔ numance pe tii ci suwe wa jansin tɔ.³³Yesu tɔ napisi karan a taa lakarenen a ken jansi. a ci nɛntinan tece yisa. ³⁴A tɔ wɔman a napisi a kan taa sanmu ci tɔ le. nka Yesu a ci karanpirice fuwe ci masasi a tɔ taace kɔre wɔmu ci tɔ.³⁵Ka ngwe ni welese pa, Yesu wɔ ci karanpirice tɔ: see lalɛ baa sonto.³⁶Ci suwe ci senen janman le. Yesu tɔ kurun npaman si ,ci karanpirice suwe nu wa si. Kurunsi tele tɔ ci fe.³⁷Ci suwe ce janpan tolo wusi ci sonto du kuntin tɔ sali le kurunwan si fɔ wale man.³⁸Yesu tɔ wɔlɔmu kuruwan sonto, ci kunkwa tɔ tika piti tɔ. Ci karanpirice jinisin nu ci wɔ ci tɔ nan: See kenan se lali du si man man sin tɔkɔ a se kwakunan la. ³⁹Yesu jini a wɔman jan kunko, a wɔ du tɔ mensɛn. Npan nyi, siya mensɛn tentɛn.⁴⁰Ka sonto a wɔ ci karanpirice tɔ nan. Pɛnan mi la kunte nani jan? mi lace na wusi bala? ⁴¹ci kunte ci la ntite pinɛn, kani mɛn jan? fɔ npan a du pa yi ci wansin

Chapter 5

¹Yesu a ci karan pirice suwe Gadara marasi du pan sonto. ²A fuwe korowan si durɔn wɔna napiya tolo win kaburi kunko a win sini nun. ³Kaburi kunko wan tɔ nyan ka ci tolon sa. Nun tɔ fin a tunu a pɔkɔli nu le, a le ci pɔkɔli nun a yɔrɔkuwe nan, a ci si kan. ⁴Ba lakaranen a ci pɔkɔli ci kile a ci bee a yɔrɔkuwe a ci si kan, napiya fin a yisi nun le. ⁵A tɔ tɔ nan ka kaburi kunko a tare tuwan a yoo a la buwe a la ci koni nanmen a tare. ⁶A nyan Yesu laka siya si, a alanti a le kula ci ku. ⁷A tara nan : Pekunan se lesi ya perepa kunkuwa si ɔlɔkɔpiya piya Yesu? Na mi man laru ka plasi nen le. ⁸A wɔɔ ka sanman kunan wa nyan Yesu tɔ wɔmu wɔɔna tɔ a fuwe le cuwa si. ⁹Ka wula si, Yesu pina nun man nyinan tala? A wɔɔ a sami lakaran ce. ¹⁰A lari Yesu a ka sɔkɔ sami le ka mara wusi le. ¹¹Wa same yuwasi lakaranen tele tɔ wɔli si anman yewan fe. ¹²Wɔtece lari Yesu a senen sami le la yuwasi si. ¹³Yesu nin, wɔtece fuwe ci le la yuwasi si. Yuwasi alanti ci si anman si si siye si ci le yila dupan si ci ko, ci tɔ yuwa si kansɔɔ nyintin (2000). ¹⁴Ci nanin piri ce alanti ci le wɔɔ ka sula yisiten ce tɔ a yewan fe yisi si, kunen npemen nyan ci wɔɔ ci pa, napisi fuwe ci le sye. ¹⁵Wɔten lakaranen tɔ cuwa npama si, napisi ka Yesu kun ci jan nun, a npeme wulice ci jan tɔ yika kunka cen, ci kun te. ¹⁶Wɔna tɔ cuwaa npama si Kunan npama nyan ci tɔ, a npama nyan yuwasi wusi, napisi npemen nyan ye ci wɔɔya ci tele tɔ. ¹⁷Cee kunen ni ce sonto, napisi lari Yesu a la le siya tolo si a senen sami mara le. ¹⁸Yesu yilaka korowan si, wɔna tɔ cuwaa npama si, a wɔɔ a Yesu senensa sa ci fe. ¹⁹Yesu nin le, nka a wɔɔ ci tɔ nan: Lale kasi, Matiki ɔlɔkɔpiya hinnen man wusi wa nyan kunan pan npama ma tɔ, le wɔɔ ka man kasi tece tɔ. ²⁰Yesu nyan kunan pan npama ci tɔ, a la ka sula wɔmi Dekapɔli yisi ci pa kabakoya. ²¹Yesu piri korowan si a le kwe du pan pele, canman le pile ci kun. ²²Karan suwa tolo kunkuwa si tɔ le ci nyinan tɔ Zayirisi, a nyan Yesu wula npama si a la kule ci kun, ²³a lari senyan si nan: Nan kanman npama kwa sabari ma le ti ma kila ci wusi a fin a kwe niwan si. ²⁴Ci cuwa Zayirisi kasi wa, nin lakaranen sa ci fe ci dikisi nun. ²⁵Wa same cuwa tolo tɔ le canman si, sinyanmu tɔ pini ci fe fɔɔ pɔnyitin (12). ²⁶A tɔ pilaka sunyantɔn lakaranen kila, ci kilasi pe paa bu. Wa ka pa kasi bu le, wa la kaye wa la suwe. ²⁷A nin Yesu kibaruya a pa le canman si Yesu sonto a kula Yesu wusuman pele wusi. ²⁸A tɔ wa miri ka nan: A fin nkula ci wusuman wu si n lon cerete. ²⁹A kula Yesu wusuman wusi wula npama sin durɔn ci sinyanmu pini yi, a suman a sa cerete. ³⁰Ka siya kaba si Yesu sunman ya sebaya tolo fuwe sa si, a pisi ci nan puwan canman tɔ a pina: Men kula nan wusuman wusi ya? ³¹Ci karanpiri ce wɔɔ ci tɔ na: Man la nyen canman lankaran ka man nan pina cɔn a men kula nsa wusi ya. ³²Yesu tɔ ci yewanfe ten ce sa a suman npama kula ci wusi. ³³Cuwaa nin tɔ yerere kun te kila, kunan npama nan ci wusi, ci yere suman ya. A la kule Yesu kun a wɔɔ senyan pa. ³⁴Nka Yesu wɔɔ ci tɔ nan: Nan kanman piya man lanaya cerete si man, man cerete ka kwe. ³⁵Wa senen Yesu ka sanman kunan si, napiya tolo win kunkwasi Zayirisi kasi a wɔɔ: Man kanman ko, penyan man la Yesu pila si cɔn wan? ³⁶Nka Yesu cati ka sanman kunan le, a wɔɔ Zayirisi tɔ nan: ka kunte le, la ɔlɔkɔpiya wusi durɔn. ³⁷Ka sonto, a ni napiya suwe nun Zayirisi kasi le fɔɔ Piyeri min a Zaki a Zaki kalaman Zan. ³⁸Ci ka karan kunkwasi nin kasi, Yesu nin mankamen a bomen. ³⁹Yesu yila suwakun a wɔɔ ci tɔ: kanin pe mankan? Piya koka le a wɔlɔmu. ⁴⁰Ci npe nun. Ka wulasi a fisiye kasi, kanman tɔ suwa npama kun a yila a kanman sii, a ci nii a ci kanran piri e nin tan(3). ⁴¹A tu ci kila a wɔɔ ci kunen si: Talita kumi, wa kɔɔ: ⁴²Kanman piya, nen wa wɔmun man tɔ, wusi. Ka siya kaba si kanman piya wusi a ce. A tɔ ya pɔnitin(12). Ci kabakoya fɔɔ ci laka. ⁴³Yesu wɔɔ ci tɔ a kweleyasi e ka wɔɔ nun tɔ le. Ka sonto, a wɔɔ e jan wɔlipe ci kila.

Chapter 6

¹Yesu suwe ci kunman jisi ci karanpirice sa ci fe. ²Si waninakwe fin, Yesu la karan suwa kun a karan napisi. Ci nen tinan tece pa kabakoya. Ci kwe ci la womi: hen a win kani nan? hakili npaman ci si a win tanan? A kabako kunen npemen jan a ci jan tala? ³Minizeye ka la? Mariama piya ni kala? . Ci kalama nan Zaki mi Zoze mi Zude a Simon kala? Ci nipisi kabe nan see kila la?. Ka miriya na jan ci laa ci wusi le. ⁴Nka Yesu wo ci to nan cira bojan tuli siye pa si , fo ci kasi tece a ci jisitece a ci napisi nan le si ⁵Yesu ti ci kila kenantece tele kunko a ceretesi . A fin a jan kabako kulan tolo cen le. ⁶Ci kan le olokopiya wusi ,wa kabakoya nu. A suwe yewan fe jisi si a karan napisi. ⁷Yesu lasi ci karanpirice nipointi (12) a tumansin ni jinti jinti, a jan see ci kila ci soko wotece. ⁸ A wo ci to nan mi ka cuwa poto nkuwa sonto . A soro woli pe to, a jisi suwe nan cepe, a wari si, mi ka suwe ye wule. ⁹Mi wili sabaran ce nka mi ka cuwa wusunpemen jinti le. ¹⁰A wo ci to konan a mi ka ji o ji si, a mi si sanmanan npaman kila, mi kwe ka si kila fo mi fuwe wula le fin ka jisi. ¹¹ A satolo si napiya tolo kan sisa nen mi kila, a ma jan ci kan mi nen tinan , mi fuwe ka jisi. Mi fuwe ce mi pini mi bee to wesi le, a walo nen sonmisin kulan ci kila. ¹²Karanpirice nipointi napisi wajuru ye nimisa ci wani ci kunenpenen wusi. ¹³ Ci soko wotece ni lakaranen wusi, ci pini nensin ni lakaranen wusi ci ceretesi. ¹⁴Ka watasi masace Erodi ni Yesu kulan, bari Yesu jinan to fuweka siye pa si. Napisi tele to womu nan: Zan batiseli kela na jini ci koka son. Kanan jan a la kabokunen nen. Tele to womu a kira Eli nan. ¹⁵ Tele to wumu a tintin cira si wu nen. ¹⁶Nka Erodi ni ka wati npaman sin , a wonan: nen sen Zan npaman kunkwo ci nan jini. ¹⁷ Bari Erodi tu Zan a pokolinu a wili lepesuwakun ci kalaman Filipu cuwa kulan sin, Erodi to npaman furu ka. ¹⁸Zan to womu Erodi to nan ma kan kan ma furuma ma kalaman cuwa le. ¹⁹ Ka forosa kulan Erodi to dimi Zan kun fo wa le laka. Wa to cisi ka a Erodi di Zan nka a hasi Erodi si, ²⁰ bari Erdi to kunten Zan jon. Erodi to sunman ka Zan sanmanan mupuka a teleka. A to Zan fii kulanpenan sin. A ci tin Zan kunen nen wati npaman sin ci hakili kanan sun. wa kapa wato penenmaka ci si a la ci nen tin. ²¹Erodi jan ci kunman ya pika si peneme koroman, ka jan Erodiyadi kwekanba. Ka kweni Erodi lasi ci fetece a sorodasi panpance a Galile marasi tee panpan ce a kuwen woli pan. ²² Wa senen woli si Erodiyadi kanmanpiya yila a soko te ci kulan kanmu Erodi mi a ci napisi, Erodi wo kanmanpiya to : ma to poro o poro fe ma wo nan to nen ci nen ma kila. ²³Erodi kuri ci to: a man dari poro o poro nan kila nen ci pa nen ma kila , a li nan janmanan sin taranan ka ²⁴. Kanman suwe a le pinan ci ni ma kila a nan lari popo wa? a wo ci to Zan batiseli janan nan kunkwa. ²⁵ Ka siya si kanman suwe a fuwe a wo masace to nan . Nen kila ma jan Zan batiseli jan nan nan kunkwa nan kila cepo tolo si mani mani. ²⁶Masace jinanpuwan nakanman. Nka a to fin a kanle. ²⁷ Ka siya kabasi a wi sorodasi si tele ee nen sen Zan kunkwa ee pata. Sorodasi si nila Zan kunkwa sen lepesuwa kun ci pata, ²⁸ci sanmu cepo tolo sin, ci pe jan kanmanpiya kila. A le jan ci ni kila. ²⁹ Zan karanpirice ni ka wula npaman sin ci cuwa nu ci le winu. ³⁰Yesu to napisi npamen tuman sin ce, ce piri ci pe pile ci kun. Ci karan napisi a kunen npamen, cila ce pa womi ci to. ³¹ A wo ci to nan: mi panan see le laa satolosi se wani sisi kapiiya. A wo kaka , bari ni lakaranen to so le ci to, tele tele son , tele piri Yesu ci karanpirice to woli wa tuli le. ³² Ci la kuruwansi a ci so ci konisa tolo si. ³³Ni lakaranen jan nen so ci sumen. Napisi fuwe yewan fe jisi ni lakaranen fuwe ci le winsini ci jon. ³⁴ Yesu fuwe kuruwan wula npaman sin, Yesu jan napisi pile ce ci makari tunu, ci to jance ele ka babe, nani npaman npimen wusi le. A soroya ala ci karan a kunen lakaranen. ³⁵Yesu karanpirice numan ci welesewe to ci wo ci to: tuwan man ten , siya ni janka siya gwansanka. ³⁶ jan wa napisi kila ci suwe yewan fe jisi si ci le yanan ci woli. ³⁷A wo ci to nan: mi yere jan woli kila. Ci pinan nu nan :ka wati si nan, ma kila se le yanan burusi a wule nakani nyanan ware si pe nen ci kila ya? ³⁸A woya ci tonan buruwan tala mi kila ya? mi le siye. Ci la ci siyewulanpaman sin, ci piri ci pe wo ci to nan: buruwan susu nen le a jinsi wen jinti. ³⁹A woya ci to nan: mi tara napisi ci toni kanan sin pii to. ⁴⁰ Tele toni ni bisu (100) tele toni ni suntipo po(50). ⁴¹ Yesu cuwa ce buruwan susu a jinsinwen jinti, a aka ci kunkwa kun a masin Olokopiya, a posiposi burusi ni sin a nen karanpirice kila, ee tara tisi napisi to a cuwa jinsinwen jintini pa a nen ci kila. ⁴²Ci woli fo le wa. ⁴³burusi a jinsi npamen kuwi kwe karanpiri numasin sunwan to pojinti ci kuwi si. ⁴⁴ Npamen jan woli ni kusi to ni kasoto susu (5000). ⁴⁵Ka siya si, Yesu wo ci karanpirice to ee laa kunruwan sin ee ce le nsa du pan pele Betisayida ko wan to, ⁴⁶ sani nsa jan wa napisi kila ci suwe. Yesu wo napisi to ee lale yo. Ka sonto ala wuwe tara tolo kunko a lari Olokopiya. ⁴⁷ Tuwan tan wa senen karanpirice kuruwan sin du tata si. Ka wulasi Yesu kaba na to le ⁴⁸A jan leka ci karanpiri pilace kuru kila , jan to ci winsinu. Sani to ma ke wulanpaman sin, a ce du kunko a suwe ci to. A to man lake ci to. ⁴⁹ Ci jan ci kata ka du kunko, ci jan nu ele kuwe. Ci boo, ⁵⁰bari cipa to ci janka, cipa nce to sence. Ka siya kaba si Yesu wo ci to nan: mi nensin mi nja, nanan, mi ka kunte le. ⁵¹A tuli a pe laa ci to kuruwan sin. Njan ji. Ci kabakoya fo ci laka, ⁵²bari kabako kunen npamen jan ka a buru, ci to ka fanmu ka le, ci hakili to sanku ka sunmen to. ⁵³Ci sen du pan ci ka Zenezareti kowan to. Ci jisi ci kuruwan du pan pele. ⁵⁴Ci fuwe kuruwan sin suwu, napisi suman Yesu . ⁵⁵ Ci alati ci le wo siye pasi. A napisi suman a Yesu siya o siya , ci kenantece

cuwan cinipe tɔ ci suwe tɛ ci tɔ.⁵⁶ A Yesu suwe siya o siya, jipan, jipiya, a tokode jinanpisi pa tɔ soo le ci tɔ ɛɛ kenantece kwemen sesi ci laru nu a senen cami kula ci npaman pelefɛ wusi. Npamen pa kula wa wusi, cepa cɛrete.

Chapter 7

¹Fariziyen si a sariya napisi tele win Zeruzalemu ci le pile Yesu kun.²Ci nyan a ci karanpirice wolun a ci kile lakwane,ci to ci kile to kwesece le ci kanyan ee sanmen lantan le. ³Senyan wansi fariziyen si a zuwifusi kila nun wolun a kan to ci kile to kwesece ci fete le, wa kan nyan ee si si lantan le. ⁴Hali ci piri ce ci la win kuwato ci kwese ci pa woli. Ci lanten lakarane jatu mon le ka dunenapo kwese a siyan tolo kwese faka.⁵Kana si farizinyensi a sariya napisi pina Yesu na: Penyan man karanpirice see sanmen sariya bato na? penyan ci la wola ee kile lakwanen ya?⁶Yesu waa ci to na: Labariten Ezayi waa kira sanmankunan npama minmkunan si wa yi. A sebeya a Olakopiya waa na: Napisi ni na bonyan ee pelesi duron ce na nka sumanwen siya lankaka nan wusi. ⁷Ci nan bato nkwansan ci ntite karan a kunen npeme ci nyan ce adamandeece sariye nan.⁸Yesu waa ci to ee Olakopiya sariye senune ci la napisi wan lanten nan bato.⁹A waa ci to na: Min kunkuwa kabetulin min kan Olakopiya wan sariye kila min la min lanten nyen.¹⁰Musa waa a napiya bojan ci sii a ci nii, a npama tusi ci nii a ci sii a kasi kan ka di.¹¹Nka min wa wamun a napiya npama waa ci sii a ci nii to a satokila nsa nyan poroma ci kila a sa janya Olakopiya kila,¹² min wa nyan kasi ci sii a ci nii kon ci kilasi pewu le. ¹³Ka fakasi, min ntite karan lanten npemen si min Olakopiya sanman kunan pan sanmankuna kwansan ka. Min cee kunen lakaranen pan.¹⁴Yesu yila napisi a waa ci to na: ee pa tinjen nsa nyen ci famu: ¹⁵Sanmanan poro wo poro wolun cice fin ci lankwasi nun le, nka npeme win ci sumanwan to cice nen ci lankwasun. [¹⁶Nanpuwance npeme kila ci tin jen ci tinjen.]¹⁷Yesu fuwe napisi kun a yila suwakun, ci karanpirice pina nun ka sanman kuna korosi. ¹⁸A waa ci to na: Min pa hakiri poli nan tenwan? Min sumanka a napiya poro wo poro wuli ci pele si a cice ci lankwsasun le? ¹⁹Cice yila ci sumanwan si le nka ci yila ci tantasi ka sonto a ci fitin kannansi si lesi. Ka si Yesu kanniya ci sanman kunan si a wolipe pa fin ci woli.²⁰A waa ci to na: Kunen npeme win sanmanan snmanwan to ce nen ci lankwa sun. ²¹Miiripenen win sanmanan sunmanwan to, kakaliya, a lanka, a nandi, ²²a nyanmogoya, a nyancorinyanmu, a nfapen,a nanmara, a potorongyanmu, a nyunupen, a tusi, a nfabonbore, a miiripopoli.²³Kunenpenen nin pa win sanmanan sumanwan na to, cice nen sanmanan lankwasun.²⁴Ka sonto, Yesu fuwe le zuwifusi mara si asuwe Tiri yewan fe yi tolo si. A la si napiya tolo kasi. A to kila nun suman a nsa lele, nka napisi kan ci suman a le. ²⁵Cuwa tolo to le wanan to ci kanman si. A ni Yesu nyinan duron, a la kule Yesu kun.²⁶Ka cuwa to zuwifusi wule. A kwunman Siri yewan fe yi tolo si npama yinan Fenisi. A lari Yesu a soko wanan a fisi nu nsa kanman si.²⁷Nka Yesu sanmu tawan nun na: Senen pirake woli ba nkale wa kanka man cuwa pirake wolipe cere ponpisi to le. ²⁸A waa Yesu to na: Matiki wa senyan ,nka a pirike bu woli si wolipe murumuri npeme pini ponpisi cice wolun²⁹Yesu waa ci to na ka sanmakunan si lala kasi wanan fuwe man kanman si.³⁰A piri kasi a le tuli ci kanman cinika kalakala to wanan to fuwe ka ci si.³¹Yesu fuwe Tiri marasi a suwe Sidon a tara yisi po si (10)si a tuli a suwe Galile du pan kowan to. ³²Napisi tele la ci to a torona tolo.A to fin a woma kunka le. Ci lari Yesu a ti kila cuwaa wusi a cerete si nun.³³Ka si, Yesu suwe nun ci mansiya si, a wuli ci kilamawwen cuwaa nyanpuwance si a ten ci since ci namansa wusi. ³⁴Ka sonto,Yesu siya son a nyan wannansi a fankan a waa ci kunen si na: Efata! wa koru man nyanpuwance nyen. ³⁵Ka siya kaba si, cuwaa nyanpuwance nyen, ci namansa fuwa a soro a la wamen.³⁶Yesu waa ci to a kweleyasi, ee ka waa ka kunan nun to le. A waa a kweleyasi ci to npama wan turu, ci kwe ci la kunan ni sula waa mi le. ³⁷Napisi pa kabakoya ci la waa mi: Ci kunen nyan ce pa kuncu kunkacen! A toronen kunen nin, bubu si pa waa man.

Chapter 8

¹Kotoro kɔ, napisi tɔ leka pile Yesu kun, pоторo tɔ napisi nin kila ci wɔli le, a lasi ci karanpirice a wɔɔ ci tɔ nan: ² Napisi nin mankari nan tu, ci wi tace (3) ni a nan mi pоторo ci kila ci wɔli le. ³ A nan nyan wa ci kila ci kila ci kuruɕe ci ne asi wa nyɔn, tele win siya lankan ka. ⁴ Ci karanpirice wɔɔ ci tɔ na: Se fin se tuli wɔlipe nan nkwerewan ni si se kɔn napisi ni ci wɔli ci wa ya. ⁵Yesu pinanyen: Burukunkwe tala min kila ya? Ci wɔɔ ɛɛ burukunkwe tente (7). ⁶ A wɔɔ napisi tɔ ɛɛ pa tonin tatisi. A cuwa burukunkwe nin tente (7) ni a mansi ɔlɔkɔpiya. Ka sonto, a pɔsi pɔsi ci si a nyen ci karanpirice kila ɛɛ taraci si. Ci taraye napisi tɔ. ⁷Nyini pisi manpuwen tɔ ci kila Yesu man si ɔlɔkɔpiya a wɔɔ ci karanpirice tɔ ɛɛ tara ce pa napisi tɔ. ⁸ Ci wɔli ci wa, Ci kule wɔlipe kwi ci man si suwen tente (7) tɛ. ⁹ Napisi npemen tɔ ka wɔli nyan ka ci tɔ nin kansɔɔ nan (4000) yɔngɔn fisice. Ka sonto, Yesu wɔɔ ci tɔ ɛɛ lalɛ kasi. ¹⁰Ka siya kaba si Yesu min ci karanpirice la korowansi ci suwe Dalimanuta yisi. ¹¹Fariziyenisi suwe Yesu tɔ ci le sɔɔ lensi a nun. Ci tɔ kila ci kɔɔɔɔ nu mimke, ci wɔɔ ci tɔ a nyan kabako tolo wa win sankolosi. ¹² Yesu wanni a fanka a wɔɔ na: Penyan nsen napisi kila nan nyan kabako tolo wa? Senyan si na min wa wɔɔmun min tɔ a nɛn lon kabako tolo nyen na kan ni ci tɔ le. ¹³ Ka sonto, Yesu fuwe ci kun a le yila korowan si cɔn a suwe du pan sonto. ¹⁴Karanpirice tɔ mankari ci cuwa burusi kwi. Pоторo tɔ ci kila le korowansi le nka buru wan kaba le. ¹⁵ Yesu ladiye na: Min kɔɔsi min koni farizijensi burubnɛnɛ ka wusi a Erɔdi wan. ¹⁶Karanpirice tɔ wɔɔmun ntite tɔ na: Buru se kila mike le kana Yesu la wɔɔme nan ni. ¹⁷ Yesu fuwe ci sanmakuna kalaman, a wɔɔ ci tɔ na: Penyan min la wa wɔɔmi ntite tɔ na: Buru nsa min kila mimke, nka na nyan nsa la wɔɔmen nan ni? Min fanmu hali nsen la? Min hakiri si san cɛ ya? ¹⁸Nyanpisi min kila min patɔ nyankini le, nyanpuwance min kila min patɔ kune nin le. Na mi pɔsi pɔsi burukunkwe susu (5) si wula ¹⁹ npama si min tɛ wa tɔ la? Min mansi suwen tala ɛɛ kwi ya: Ci wɔɔ ci tɔ na suwen pɔnyinti (12). ²⁰ A pina nyen kɔ na: Na mi pɔsi pɔsi buru kunkwe tente (7) si na nyen ni kansɔɔ nan (4000) cɛ kila wula npama si min man si suwen tala a cikwi ya? Ci wɔɔ ci tɔ na suwen tente (7). ²¹Yesu wɔɔ ci tɔ na: Min kunan fanmu hali nsen la? ²²Yesu min a ci karanpirice suwe Betisayida. Napisi tele le a turu tolo Yesu tɔ ci lari nun a sabari a kula wa wusi a cerete. ²³ A tu cikila a fuwe nun yisi. Ka sonto, a ten ci since turu ni janpisi wusi a bila ci kila ci bon a pina na: Ma pоторo jan wa? ²⁴Turu nyanpisi jan a wɔɔ na: Na mi napisi jan mɔn le ka sume nka ci cen. ²⁵ Yesu ti ci kila cuwa janpisi wusi cɔn. Ka sonto cuwa nyen ci nyanpisi, a jan pere pa kunkacen ²⁶ Ka wulasi, Yesu wɔɔ ci na: Telen man suwe kasi, ka le fuwe yi ni si yere le. ²⁷Yesu min a ci karanpirice suwe Filipu Sezari yewan fe yisi si. Ci tɔ wa fe, a pina ci karanpirice na: Napisi wa wɔɔ mu a nami men nyan? ²⁸ Ci wɔɔ ci tɔ na: Tele wolo a man na Zan batise nyanan nan, tele wolo a man na Eli, tele wolo a man kira si wu. ²⁹ Yesu pina nyen cɔn na: Min nin, min wa miiri a na mi men nyan? Piyeri wɔɔ ci tɔ na: Man na ɔlɔkɔpiya napiya woroman ka. ³⁰ Kasi Yesu wɔɔya a kweleyasi ci tɔ ɛɛ ka wɔɔ nun tɔ le. ³¹Ka sonto, Yesu sɔɔ san mankunan a la ci karanpirice karan. A wɔɔ ci tɔ na: Wajibi na Napiya Piya tɔɔ kunka cen. Sanmen a saraka fisinaten cɛ kunkwasisi a sariya napisi kan ci kila, wan di, nka wi ta (3) ci di ka sonto a lo nyini. ³² A wɔɔ ka sanmakunan a wakasi. Kasi, Piyeri suwe nun yewan fe a sɔɔ a la ci lalasi. ³³ Nka Yesu pisi ci napuwan a siya ci karanpirice a wɔɔ Piyeri tɔ na: Man sutannan ni fuwe nan kun, man miriya kaba a ɔlɔkɔpiya wan le, man miiri mɔn le ka sanmaten cɛ kwi tuwe. ³⁴ k a soto, Yesu yila ci karanpirice a napisi a wɔɔ ci tɔ na: A samanana npama tɔ kila a sa nan fonta fe kasi ka miiri ci yere wan nafan kunan si le. A cuwa ci gwegwe kuwa a sa nan fe. ³⁵ Napiya wo napiya kila a fin ci niiwan a lon npɔnnɛn wasi, nka npama npɔnnɛn ci niiwan si nan kunan a sula penenmannan kunan si kasi lon piri a tuli ci niiwan. ³⁶ Wa pekunan kanmansun sanmanan tɔ a tuli durunyan si pe pa a npɔnnɛn ci niiwan si ya? ³⁷ Napiya fin a nyan pupo ɔlɔkɔpiya kila npama ci niiwan fiye fisi ya. ³⁸ Nse napisi kance ɔlɔkɔpiya kila ci la kunen penen nyen. A napiya npama sele cee yɔn a wɔɔ nan kunan le, na mi lon pe na Npaa fankansi a meleke si fetece, Napiya piya pa lon sele pa wɔɔ kasi nsa karanpirice wu.

Chapter 9

¹Awo ci to ko nan:senjanwansin, nen wa womu mi to mi npamen nan siyani sin mi tele lo kwa ci kan Olukopiya masaya jien fanka le. ²Wi nsabuwe suwe ce sonto Yesu suwe a Piyeri mi a Zaki a Zan tara lanpan tolo kunkuwa si ci man. A pi ci ta. ³Ci npamen waka perepere ci la kalamen kalati tolo ,nu to nan taati si npaman fin a kwese npamen ci waka nani le.⁴Karanpirice taa ni nan ja Eli mi Mousa. Ci ni jinti to waman a Yesu ,⁵ ka siyasi Piyeri wo Yesu to nan: see kenan ,wa kunka see kwenan sani sin . See suwe taa men, mawan kaba , Musa wan kaba , Eli wan kaba. ⁶Piyeri to kanka a wo npaman a sunman le bari cami npamen karanpirice ci to kunte ce kosobe.⁷Sike tele win soro wa pe ci to.womanmen tolo win son wa wo nan: kani jan ka nansin kanmananpiya mi tin jien ci kila. ⁸Ka siya kabasi ,karanpirice saa ci yewan fe, nka ci nu cen le ka Yesu kaba le.⁹Ci sice anmankunko, Yesu woya ci to a ngweleya si ee jan kunan npaman , ee ka wo napiya to le, fo a sanmanan piya jini ci koka sonto. ¹⁰Ci bojan ka forosa, nka ci kwe ci la ntite pinen ma jini ma koka son, ka koru ta la.¹¹Ci pinan Yesu nan : pejan sariya napisi wo a Eli kanka pe finan jon wan?¹² A wo ci to wa sen jan . Eli kan kanpe ape jien perepa, pekunansin wa wo ka olukopiya forosa si sanmana piya kanka pile kosobe ya, a napisi ken ci kila ya?¹³Nen wa womu mi to a Eli ku pe abu, a napisi ci pantokunen jien ci wusi ma womi wa woka olukopiya forosa si npamawan turu.¹⁴Yesu mi piyeri a zaki a zan piri karanpirice kuwi sasi wulanpaman sin , ci tuli napisi ci to pece. sariya napisi tele lesi nyan a karanpirice ¹⁵Yesu la bari janman wusi. Napisi jan nu su , ci alanti ci le masunu. ¹⁶Yesu pinan ci karanpirice nan: mi sariya napisi ntite lesun pekunan sin jan?¹⁷Cuwa nyi le napisi si a wonan: wonan nan piya fe. A wa janka a woman le, kanan jan,naa panu ma to. ¹⁸A ci wusi ci fe siya o siya nansin, a wa sanmu kini taati si , ci pele si kanka, a ci jinance si tala , a kwa.Naa lari maa karanpirice ee soko wonan nka ci fin le. ¹⁹Yesu wo ci nan: mi nsen napisi npamen laa olukopiya wusi le , nen kwe mi kila walasinen sin jan ? mi pe jan jan.²⁰Ci suwe nu Yesu to wula npaman sin. Wonan jan Yesu a yereyeresi sapiya ni kosobe.A yoro taati si ala kulekule. Ci pele si kanka. ²¹Yesu pinan sapiya ni sii nan: wonan ni ci wusi wulafine sin ala wa pila si ya? A wo ci to nan: fo ci kunmankunman wulasi. ²²Wule pasi , wonan ni ci cuwan a cereni nkasi a du sin janko a koo. A ma to fin ma jan kunan tolo makari see wusi ma jinan see.²³Yesu wo ci to nan: pekunansin ma wo : a nan to fin jan? a sanmanan npaman la olukopiya wusi, olukopiya fin wa jan kunenpa kasi to. ²⁴Ka siya kaba si sapiya ni sii tara a wo nan : nen lanka olukopiya wusi. jinan mami janko nan ka sikasikale. ²⁵Yesu jan napisi alansun ci la pe ci to a wo wonan to:ma npaman sanmanan jan bubu a toronan, nen wa womu ma to, ma fuwe sapiya ni sin, ma ka la cisi cenle. ²⁶Wonan bo a yereyeresi siya piya ni kosobe a fuwe cisi . Sapiya ni sini a kiri a jan ele ka a koka napisi to womu a koo. ²⁷Nka Yesu tu sapiya ni kila a akanu. A wusi a ji. ²⁸Yesu suwe kasi wula npaman sin, a to a ci karanpirice ci man, ci pinan nu nan: pejan see fin see soko wonan ni see fiti nu la? ²⁹a wo ci to nan : napiya fin a soko wonan ni kalati cokoyasi nan sin le a kan Olukopiya lari le. ³⁰Yesu mi ci karanpirice wusi le ka siya si ci kata Galile mara si. Yesu to kila a nu ka fuwe cami katakunan kalamen le, ³¹bari a to ci karanpirice karan. A to womu nan: ci lo sanmanan piya wili pence kila si, ci dinu, wii taa ci dika sonto, a lo jini. ³²Nka karanpirice to ka forosa fanmu le, ci to kuntece ci pinan nu ka forosa korosi. ³³Yesu ci karanpirice ka Kafaranamu. Ci la suwa kun wula npamansi , A pinan jien nan: mi to pe lesi si wuwa fe ya? ³⁴nka ci mensin , bari ci to ntite lesun a men to jonka cami sin jan. ³⁵Ka wulasi Yesu toni a wo nipointi to nan: a tolo to kila a nsa jan jonka, kasi kanka a jan cipa sonto nan a jan cipa baraden wan. ³⁶A tu kunmankunman tolo a jisi ci lensi . Ka son a cuwa nu a tinu ci cento a wo nan: ³⁷a sanmanan npaman tu kunmankunman ni jonkonan wa kanmu na kunansin , ka si tu naa nan wa kanmu, kasi wa jan ka naa nan to le , a naa tunmansin nan nan tuka kunka cen. ³⁸Zan wo Yesu to nan: kenan see jan cuwa tolo a wotece soko ala ci fiti napisi si ma jinan to. Mi sokonu a ka janle , bari a see wule . ³⁹Yesu ci to nan : mi ka sokonu le, nu fin a jan kabakokunen na jinan to a piri a wo naa nan penan ka siya kaba si le. ⁴⁰Sanmanan npaman see ka pen nan le a jan ka see jinan. ⁴¹sanmanan o sanmanan nyan du veri to kaba mi kila , a mi janka na wan ,sen janwan sin, nen wa womu mi to a kasilo ponen a wa barakisile. ⁴²Pirikake npamen tuli danaya , a sanmanan npaman jan sabu a pese ci kunkwa, sani kasi nan jan ka, ee to tarapan pokolika kasi wusi cile cerenu du pan sin kapa po . ⁴³A ma kila to jan sabu wa wili ma jurumusi sen ma cerekini. Ma laa kila kaba ,harajinen sin wa poka ma laa ma kile jinti jantanman nka sin npaman lo wa janle. ⁴⁴Nwansin npamen lan sanmanan si ka siya si ,ce kwa ci janle ka sasi nka lo wa jan le. ⁴⁵A man baa to jan wa wuli man kunanpenan sin, sen man cerekini. man laa harijinsin a man baa kaba, ka po man laa a man be jinti jantanman sin. ⁴⁶Nwansi npamen sanmanan pila sun iya ,ce kwa ci janle.Ka sasi nka wu lo wa jan le. ⁴⁷A man janpiya to jan sabu wa wili man kunanpenan sin , sokoli. Man laa Olukopiya masaya sin a janpiya kaba, ka po man janpisi jinti kweman kila ,ma le la jantanman sin. ⁴⁸Nwansin npamen laa sanmanan sin ka siya si, ce kwale. Ka sasi nka wu lo wa janle. ⁴⁹Ci to woka bila sarakape tele sin npaman wan turu ci mari, ci pen le , pile lo jien napisi kila wa fete si, wa mari Olukopiya to le. ⁵⁰Woka porakanba, nka wa penemen bu wa wusi, walo npenen a pe cen jan? mi bila woka mi koni sin, here kwe mi lesi.

Chapter 10

¹Yesu wusi a fuwe le ka siya si a suwe Zude mara si, Zuriden du pan pele. Napisi le pile ci kun cɔn. A sɔrɔ sanmakunan a la ci karan mɔnle ka a tɔ ci karan npama wan turu tintin ka. ²Farizijensi tele nman ci kun ci pinan nun na: Wa kan ka kuya fɔsi cuwaa furu ya? Ci tɔ ci kɔrɔbɔ ci sa. ³Yesu pa pina nyen na: Musa ti sariya fene ka kunan si ya? ⁴Ci wɔɔ ci tɔ na: Musa nin kuya janpe furu fɔsi seben wan a senen cuwaa tɔ. ⁵Yesu wɔɔ ci tɔ na: Min sumanwan batara nan jan Musa ti ka sariya. ⁶Nka le durunyan sɔrɔwulasi, ɔlɔkɔpiya dan kuya na a cuwaa. ⁷Ka nasi, kuya ken ci sii a ci nii wusi a yakali ci cuwaa wusi. ⁸Ci nyinti lon nyen kaba. Ka si ci nyinti cɔn le, nka kaba. ⁹Ka si ɔlɔkɔpiya nyan npeme kaba, nun kan ka ce ken ntite wusi le. ¹⁰Yesu a ci karanpirice piri kasi wula npama si, ci pina nun ka kunan si cɔn. ¹¹A wɔɔ ci tɔ na: Napiya wo napiya fɔsi ci cuwaa furu a cuwa tolo a kakalaya na nyan, a ci cuwaa tintinka hake cuwa. ¹²A cuwaa npama pa fɔsi ci furu a fuwe ci kuya kila a suwe tolo tɔ ka pa kakalaya nan nyan. ¹³Napisi le Yesu tɔ a pirake tele a ti ci kila ci wusi a jan duka ci tɔ, nka ci karanpirice tɔ taran ci kunko. ¹⁴Yesu jan ye minke, ci sumansi wali a wɔɔ na: Min senen pirake pa na tɔ, min kala ci sokuwe le, ɔlɔkɔpiya masaya ci jɔnkɔn ce wan na. ¹⁵Senyansi na mi wa wɔɔmu min tɔ, nka sanmanan npama nin ɔlɔkɔpiya masaya si mɔnle ka piraka le kasi lon fin a la wasi fiyewu le. ¹⁶Ka sonto, Yesu cuwa pirake nin kake a ti ci kila ci wusi a jan duka ci wusi. ¹⁷Yesu suwe ka yi tolo si, cuwaa tolo alanti a le winsini Yesu a kula a wɔɔ ci tɔ na: Kenakanba, na mi kan ka pekunan nyen nan tuli niiwan banbali ya? ¹⁸Yesu wɔɔ ci tɔ na: Peyan ma lasi nen a kenakanba ya? Napiya kanba le le nka ɔlɔkɔpiya kaba le. ¹⁹Man ɔlɔkɔpiya sariye suman ce: Ka di napiya le, ka nyan kakalaya le, ka nyan lanka le, ka la labari cen le, ka tɔnyɔn nun le, bonyan man sii a man nii. ²⁰Cuwaa ni wɔɔ na: Kenan, na mi ce pa bato ce fɔɔ nan kwankwan ka. ²¹Kasi Yesu siya nun ci kunan kanmu ci si. A wɔɔ ci tɔ na: Kunan kaba man jenka. Lale man le suwen man kila si pe man tare ci ware fantan ce tɔ, kasi man lon naforo tuli sankolo si. Ka sonto, pa sa na fe. ²²Ce sanmakunen nyankanmansi cuwaa jinanpuwan. Ci sumansi walinaka suwe, naforo lankarana tɔ ci kila. ²³Karanpirice tɔ Yesu puwan nankaka. A siya ye a wɔɔ ci tɔ na: Naforosisi yila kunan walan ɔlɔkɔpiya masaya si le! ²⁴Ka sanmakunan kabakoya karanpirice. Yesu cuwa sanmakunan a wɔɔ na: Na napisi, npeme jiki naforo tɔ, ce yila kunan walan ɔlɔkɔpiya masaya si le! ²⁵Yɔnkɔnme yile kanbe ten mansenni puwan fe naforosi yile ɔlɔkɔpiya masaya si. ²⁶Karanpirice kabakoya fɔ ci le laka tintin ka tɔ ci la wɔɔmi ntite tɔ na: Kasi men fin a kisi ya? ²⁷Yesu siya ye a wɔɔ na: Kunen tele le adamandee fin ci nyan npeme le, nka ɔlɔkɔpiya fin wa nyen, ɔlɔkɔpiya fin wa nyan kunen pa. ²⁸Piyeri wɔɔ Yesu tɔ na: Siya se pere pa senen ce le se sa man fe. ²⁹Yesu wɔɔ ci tɔ na: Senyansi, napiya wo napiya senen ci yi le, walima ci nyinankusi, waliman ci nyinancire, waliman ci sii, a ci nii, a ci pirice, waliman ci tuwesi nami a sula penenmanan kunasi, ³⁰sika wasi le kasi lon ce yɔnkɔn binsusu (100) tuli. A lon yisi tuli, alon kososi a kalamansi tuli, a tuli nii si a pirice si, a tuwesi. A lon pile tuli nka a lon niiwan banbali tuli. ³¹Nyɔnten lakarane piri sonto, sonten lakarane suwe nyɔn. ³²Yesu min ci karanpirice tɔ wa nyɔn ci la suwe Zeruzalemu. A tɔ ci nyɔn. Karanpirice hakirisi tɔwe kanansi ce, napisi npeme tɔ ci sonto, kunte tɔ cisi. Yesu suwe a ci karanpirice ni pɔnyinti (12)ci mansiya si cɔn. Kunen npeme ci tuli a wɔɔye ci tɔ. ³³A wɔɔ ci tɔ na: Siya, se son Zeruzalemu, ka siya si, ci lon Napiya Piya wuli sarakafisinatence kunkwasisi a sariya napisi kilasi, ci lon wa wɔɔmi a kan ka di. ³⁴Ci lon npe ci wusi, ci bila ci since ci wusi, ci kalinun a binpiya, ci di nun, nka wi taw ci koka sonto a lon nyini. ³⁵Ka sonto, Zebede pirice nyinti, Zaki min a Zan nman Yesu kun ci wɔɔ na: Kenan, se poroma numan ma kila se kila man nyan se tɔ. ³⁶Yesu pinanyen na: Min kila nan nyan pe min tɔ wa? ³⁷Ci wɔɔ ci tɔ na: Man lon tonin masayi si a nɔnrɔ wulanpama si, man senen se si yinan kaba toni nman wɔlikila tɔ tolo toni nman nɔnpɔnwɔn tɔ. ³⁸Yesu wɔɔ ci tɔ na: Min poroma larun min suman le. Tɔrɔ npama na tuli min fin min munyu wa turu ya? Na mi lon batise npama wanturu min lon nin ka nyɔnkɔn si ya? ³⁹Ci wɔɔ ci tɔ na: Se lon fin. Yesu wɔɔ ci tɔ na: Tɔrɔ a pile npama nan tuli ci lon min pa tuli, ⁴⁰nka man toni nan wɔlikila ko wan, waliman man toni nan nɔnpɔnwɔn kowan nami ka siya latikenan le. Ka siya nyanpe ka npeme tɔ wa lon nye ce kila. ⁴¹Karanpirice kwi ni ka minke, ci sumansisi wali ci wusi Zan min a Zaki kun. ⁴²Yesu lasi ye a wɔɔ ci tɔ na: Min suman durunyan si siya si jɔnce kunkwasi janmu jan tele kunko, jinanpanpance fankan kanan ci tɔ. ⁴³Wa kan ka wa nyan yile min lesi le A npama tɔ kila a nyan yinanpan min lesi, kasi kan ka nyen min baara nyananan. ⁴⁴A npama tɔ kila anyan kunkwasi min lesi a kan ka nyen min wawan. ⁴⁵Napiya Piya paka walisa napisi nyan baara ci tɔ le, nka a paka napisi manko kanmansin, a nyan ci niiwan wanyan napisi pa fin sara. ⁴⁶Yesu min ci karanpirice a napisi ka Zeriko. Ci fuwe ce ka yisi ci nyan Time piya Baritime npama yanka turu, a tɔ tolon ka wa yewan fe a la lari. ⁴⁷A niyan a Nazareti Yesu kanta minke, a tara na: Masace Dawuda piya Yesu mankari na wusi. ⁴⁸Napisi lakarane wɔɔman ci kunko a mensin, nka a tara a laka tintinka tɔ na: Dawuda Piya mankari nan wusi. ⁴⁹Yesu yi a wɔɔ ci tɔ na: Min lasi nun na tɔ. Kasi ci lasi turu ci wɔɔ ci tɔ na: Ti man hakiri siya kaba si, wusi, ci wulon a man pa. ⁵⁰A aka ci forokoyawan kun a fur'a yi. A ce a suwe Yesu tɔ. ⁵¹Yesu pina nun na: Man kilan nan nyan pekunan man tɔ wa? A wɔɔ ci tɔ na: Kenan, nan la

nyenkinin cən. ⁵² Yesu wɔɔ ci tɔ na: Laɛ, man cɛɛtɛ man lananya kunansi. Ka siya kaba si a nyan kinnin, a sa Yesu fe.

Chapter 11

¹Yesu min a ci sontence surunyan Betifaze a Betani Olivusumo anman yewan fe, wa to lanka ka Zeruzalemu wusi le. A tumansi ci karanpirice nin nyinti, ²a wɔɔ ci to na: Min suwe min nyɔn yi ni si. Min lace min lon suwaapiya tolo pɔkɔli ka nyen min fuwa nun min pa n nan. ³A napiya pina min a penyan min fuwa nun wa, min wɔɔ kasi to a min Matiki mako nan ci wusi, yani dɔnin ci lon piri n nun. ⁴Kasi, ci la suwaapiya nin pɔkɔli ka tuli suwa tolo pele wa yewan fe, ci sɔrɔ ci la ci fuwe. ⁵Napisi npeme to le ka siya si, ci wu pina na: Penyan min la suwaapiya nin fuwe ya? ⁶Karanpirice wɔɔya ci to mɔnleka Yesu to wa wɔɔka ci to npama wanturu. Napisi ni nin, ɛɛ lale a suwaapiya. ⁷Ci suwe a suwaapiya Yesu to, ci bila ci npemen ci silesi, Yesu wa a tonin ci kunkon. ⁸Napisi lakaranen bila ci npemen wa si, tele sen weɛ tu si ci beɛ wa si. ⁹Napisi npeme to Yesu nyɔn a npeme to ci sonto, ci to taran na: Se ɔlɔkɔpiya mansun! Napiya npama pen Matiki yinan si, ɔlɔkɔpiya wuli fankan ci si! ¹⁰Se sii Dawuda masaya nyɔnkɔn npama lon ti, ɔlɔkɔpiya wuli fankan wasi. Se ɔlɔkɔpiya mansun. ¹¹Yesu yila Zeruzalemu wulanpama si, a la yile ɔlɔkɔpiya bato suwa kun a siya. Ka sonto, wi to npama sali miki, a ci karanpirice ni pɔnyinti nin fuwe ci suwe Betani. ¹²Ka senenkana, Yesu min ci karanpirice fuwe ce Betani, kuru tu nu. ¹³A yi lanka siya si a nyan yiya tolo weɛ to wa wusi. A la wa siye a ci to manka tuli wasi! nka nyan poto wasi le weɛ sonto le, yace numan wula to kika le. ¹⁴Yesu wɔɔ sumo nin to na: Nun si kɔnin lon man manka wɔli cɔn abada le. Ci karanpirice nin ka sanmakunan. ¹⁵Yesu min ci karanpirice ka Zeruzalemu wulan pama si a yila ɔlɔkɔpiya bato suwa kun. Duriten npeme to a yanantence npeme to le a sɔkɔye a wari bɔkɔlinaten ce tabali si a celeman si sɔnatece tonni pen a sanmin kini. ¹⁶A kan a nun ka kant'a sɔnpɔ ɔlɔkɔpiya bato suwa kun a cɔn le. ¹⁷Ka sonto, a karan napisi na: Wa wɔɔka ɔlɔkɔpiya sanmakunan si na: Na suwa lon nyen siye lankaranen lari siya. Nka min kɔni nyan nyan lankaten ce siya. ¹⁸Sarakafisinaten ce kunkwasisi a sariya napisi nin ka wulan npama si, ci sɔrɔ ci la di faka nmen Yesu wusi. Ci kunte Yesu nyɔn, ci karan wan to penenmanka napisi lakaranen si. ¹⁹Wi sali ka sonto, Yesu min ci karanpirice fuwe yisi. ²⁰Ka senenkana, Yesu min ci karanpirice kantace yiyawan lanka ka kun ci nyan yawan. Wa kwaka fɔɔ wa ka wa nanpan ce to. ²¹Yesu to sanmakunan npama wɔɔ ka Piyeri hakiri si wato a wɔɔ na: Kenan siya, man to yan npama lanka ka wa kwa. ²²Yesu wɔɔ ci to na: Min nla ɔlɔkɔpiya wusi. ²³Senyansi na mi wa wɔɔmu min to a sanmanan tolo wɔɔ anman ni to na: Wusi nan sansi man le sa kɔkɔji si, a kasi sikasika ci sunmanwan to le a la wa wusi a sa wɔɔ npama wa lon nyen, wa lon nyen ci to. ²⁴Ka nasi na mi wa wɔɔmu min to a min lari poro wo poro ɔlɔkɔpiya kila min la wa wusi min lon wa tuli. ²⁵Min yice ɔlɔkɔpiya lari si a tolo to min yake cuwaka, min yafa kasi to ba, min Npa npama sankolo si ci pa yafa min yake si min to. [²⁶Nka a min yafa min tele to len, min Npa npama sankolo si ci pa lon min yake yafa min to le.] ²⁷Yesu a ci karanpirice ci suwee zeruzalemukɔ. Yesu to nakan nakana ɔlɔkɔpiya batosuwakun, sarakafitinatence kunkuwasisi a sariya jinapisi a sanmen suwe Yesu to. ²⁸Ci pina nun na: Ma kunen npemen jan men ci jan wa janka ma kila ya? men ci jan fankan janka ma kila ya? ²⁹Yesu wɔɔ ci to na: Na mi lon min pinen kulan kaba si a min jaabi nen, npama kunen ni jan fanka janka na kila, nan la kunen ni jen, na mi lon ci kani min to. ³⁰Men wi Zan a la napisi batise ya, ɔlɔkɔpiya to sanmatece ya? min jaabi nen. ³¹Kasi ci wɔɔ ci miirije nteto ci wɔɔ na: A se wɔɔ a ɔlɔkɔpiya, a lon wɔɔmi a pepan se la ci wusi la, ³²a se wɔɔ a jinapisi, haya! Ci to kunte jinapisi to, jinapisi pa to Zan jati ka, a kira tikitiki. ³³Kasi ci wɔɔ Yesu to na: Se suman nule. Yesu wɔɔ ci to na: A kana toya, npama jan fanka nan kila nan la kunen ni jen, na wulon ka kanin min to le.

Chapter 12

¹Ka son Yesu sɔrɔ ala taace sanmi zuwifu si jɔnce tɔ nan : cuwa tolo di ɛrezento. Ayi a man koko a kan wa man , ayi a senpuwan a fiti ɛezen ni du fitisa ,a yi a man sankaso wa kɔrɔsi tece tɔ. A yi a wuli bara janante tele kilasi. Ka son a suwe cesi. ² Ɛezen pila wula fin , a wi ci wansi bara janante ni tɔ ɛ le ko nsa kasika . ³ Ci tu ka wawan ci kalinu ci senen ci a piri ci kila kuwe. ⁴ Tɔsi wi wan tolo ci tɔ cɔn. Ci kali kapa ci kunkwasi ci tusunu. Tɔ wi wan tolo cen a suwe, ci di kapa. ⁵ Ka son a wi wansi lakarare ci fe cɔn , ci kali tele ci di ti tele. ⁶ Naa kaba npaman kwe tɔsi kila mani , ka tɔ ci piya. Ci kunan tɔ kunka cisi hali. Awi kapa ci tɔ wa bukasi. A tɔ wa miri ka nan. Ɛ lo nsa piya bojen. ⁷ Nka bara janantece wɔya ntite tɔ nan: kani nan ci cen cuwa nan, mi panan si di nu, ceni jɛn see wan. ⁸ Ci tunu ci di nu ci cere ci kooka kata si. Tɔsi pepɛn mani jan? ⁹ A lo suwe a le di bara janante ni pa a cuwa tele a tii tɔ kunko ¹⁰ Sika wasi le mi karan siya tolo Ɔlɔkɔpiya fɔrɔsa npaman wɔ ka nan: suwa manatece kan tara npaman a wa kunkale, ka pa jɛn tara sanmanan ka , suwa nɔnkɔn wan. ¹¹ Matiki nan janka. Ka jan kabako kunan see taa. ¹² Ziwifu si jɔn ka fanmu jan a Yesu taace sanmuɛ a cami nan. Ci tɔ fere numan ci tu Yesu , nka ci tɔ kunte napisi jɔn mike, ci suwe ci senen nu le ¹³ Zuwifu jɔnka wi farizen tele a Ɛrɔ fete tele Yesu fe, janko ci fi ci tunu ci fɔrɔse wɔce si. ¹⁴ Ci la ci wɔ ci tɔ nan: kenan se suman man sen jan wɔmu napisi tɔ. Ma kunte sanmanan jɔn ma yi ka wan si le ,ma sanmananm fiti sanmanan sin le. Man napisi karan Ɔlɔkɔpiya wasi a fɔrɔse npamen, cepa sen nyan. Se man pinan a tɔ jankunan se sara nisonkɔn Ɔrɔmu masa ce kila, walima a tɔ jankunan le? a see tɔ kanka ci jɛn walima a see tɔ kanka ci jɛn le? ¹⁵ Yesu sunman a ci tatasi wɔmanan te. Ka nansi , a wɔ ci tɔ nan: pejan mi la nan kun fiti ya? mi kɔnen wari tanman kaba, na siya le. ¹⁶ Ci kani wari tolo ci tɔ. ¹⁷ A wɔ ci tɔ nan men foto a men kila fota wa wusi ya? Ci wɔ ci tɔ nan Ɔrɔmu masace wan nan. Ka wati si, Yesu wɔ ci tɔ nan: npamen jance masace wen mi jan ce masace kila, mi jan Ɔlɔkɔpiya wen Ɔlɔkɔpiya kila. ¹⁸ Saduseje si nan tɔ wɔmu a koce lo jini le .Ti tele laa Yesu ci wɔnan: ¹⁹ kenan Musa wɔ a cuwa tolo kuya a senen nu le piya kan tuli, a ci kalama kanka a cuwa nu a tuli piya a nu ci koso pilasi si ²⁰ A yiwa pirice tete tɔ cuwa tolo kila. Koso furu cuwa a koo . A senen nu le piya kan tuli. ²¹ Ci kalama cuwa nu. A koo, a tuli piya a nu le. Taa ka pa jan le nan kɔ. ²² Ci tete ni sin ciwu tuli piya a nu le. Ci pa koce son, cuwa pa koo. ²³ Koo ce jini koroman, a ce napisi jini, cuwa ni lo jɛn sinen kaba wan jan, bari napisi nitete ni pa furu nu ci jan. ²⁴ Yesu wɔ ci tɔ nan: mi lalice bari mi Ɔlɔkɔpiya fɔrɔse fanmu le, ani mi Ɔlɔkɔpiya sebaya fanmu fanan le. ²⁵ Ngale, koce jini wati npaman sin, furu tɔ le le. Napisi pa lo jɛn ele ka menenkensi sankolo si. ²⁶ Koce jini kunan sin, nga tɔ wusi ka sunme tɔ npaman sin, mi ku kasa karan Musa kitabu si ya? Ɔlɔkɔpiya wɔ Musa tɔ nan : na mi janka lbrayima, mi Isiyaka a Yakuba mi Ɔlɔkɔpiya. ²⁷ Ka son Yesu wɔ ci tɔ kɔ nan : nen janka kooce Ɔlɔkɔpiya le, nka nen jan ka kan koo nan ce Ɔlɔkɔpiya. Ka siya si nen wa wɔmu mi tɔ a mi lali kɔsɔbe. ²⁸ Sariya napiya tolo tinjen Yesu mi kila a Sadusijen si. A jan Yesu jabi ye wa kanmu mike, a numan Yesu kun a pinan nu nan:. Ɔlɔkɔpiya sariya finen wali ka wa laka cipa tɔ wa? ²⁹ Yesu wɔ ci nan : sariya npaman kunan wali ka wa laka cipa tɔ, wa nan ni: isirayeli pirice ,mi tin jɛn. See Ɔlɔkɔpiya matiki , matiki kaba nan. ³⁰ ma kanu ma matiki a ma sunmanwan pa a ma niwan pa , a ma fanka pa. ³¹ Npaman gwanka ce wusi, ci nani: ma kanu ma tolo sanmanan ele ka ma yere. Sariya tolo le Ɔlɔkɔpiya npaman gweleya ka wa fiti ce le. ³² Sariya napisi wɔ Yesu tɔ nan: cuwɔ kenan, ma wɔ senjan. Ɔlɔkɔpiya kaba nan le, tolo le cɔn le nka wasa le. ³³ Ma kanu Ɔlɔkɔpiya man sunmawan tɔ, a ma hakiri pa a ma fanka pa, ani ma kanu ma tolo sanmanan ele ka ma yere, kapoka sareke pa kala si tɔ, saraka npamance nani ci kan npamance tɔ. ³⁴ Ci jan a Yesu wɔman a hakiri janmu mike, ci wɔ ci tɔ nan: pere pa pile ci laa Ɔlɔkɔpiya masaya si le. Ka son nu fin a nensi ci nja a pinan Yesu kunansin cenle. ³⁵ Wa senen Yesu jinanpisi karanwan sin Ɔlɔkɔpiya bato suwa kun, a pinen nan: sariya napisi fin ci wɔ tala a Ɔlɔkɔpiya lo napisi npamen woromen a tuman sin, a ce jance Dawuda pirice durɔn ce ya? ³⁶ Dawuda yere wɔya nii senu fankan nan: Matiki Ɔlɔkɔpiya wɔ naa matiki tɔ nan: pe toni nan wɔli kila tɔ fɔ nan tu ma pence ma bee kuna. ³⁷ Dawuda yere ci lasi a nsa matiki nan , a fin a jan Dawuda piya durɔn wan tala? Ni lakaranen tɔ ci jɛntin a si penemen. ³⁸ Wa senen Yesu napisi karanwan si , a wɔ ci tɔ nan: mi kɔrɔsi mi koni sariya napisi wusi .Wa peneman ka cisi ci la wusu npamen pan pance bile ci la nenken. Ci kila napisi nan cami men canman sesi. ³⁹ Wa penema ka cisi ci toni nɔnɔn karan suwa kun a wɔli sesi. ⁴⁰ Cere npamen kuu si koo ce cami nen ce kila si pe ko ki wɔli. Ka son ci fe Ɔlɔkɔpiya dari si janko napisi siya cami sanmante kanbe. Cami lalasi pile lo jukuya hali. ⁴¹ Ware tɔ sanmu kesu npama sin Ɔlɔkɔpiya bato suwa kun, Yesu toni a wi ci napuwan wa tɔ. A tɔ napisi wari sanmunan faka siyan. Wansan sisi lakaranen sanmu ware le ka kesu si. ⁴² Cuwa npaman kuya kooka a paa wari jiti sanmu le .Ci wari si tɔ laka wari kaba tɔ le. ⁴³ Ka wati si Yesu kani cuwa ni ci karanpirice tɔ , a wɔnan: senjanwan si cuwa npaman kuya kooka a sanmu ware kesu si, Ci lakare ten napisi wen kuwi pa. ⁴⁴ Napisi kuwi fiti ncɔri ci ware si, nka nsa ci fantanya pa , a jan ci cen pale. A senen fuyi le ci kila a wɔli fiye le ka sɔrɔ wɔlipe tɔ ci kila le.

Chapter 13

¹Yesu fuwe Ɔlɔkɔpiya bato suwa kun,ci karanpirice si tolo wɔɔ ci tɔ na: Kenan siya suwa pan nin manka a tare pan pan ce le! ²Yesu wɔɔ ci tɔ na: Ma suwe pan pan ni nan wan? tara si lon kwe wa puwan si le ci pa lon walake.³Yesu la toni oliviye anman kunko a wi ci ɲɔn Ɔlɔkɔpiya bato suwa tɔ. Ka siya si Piyeri min a Zaki a Andere mi la ci pinen ci mansiya si. ⁴Kuneni lon ɲen wula fenen si ya? Tanmansijen si fenen lon ɲen ci suman a ce kunen nan waati fin ɲan?⁵Yesu cuwa sanmakunan a wɔɔ na: Mi kɔɔsi mi koni nun ka pa lalasi min le.⁶Ni lakarane lon pe nan ɲinan si a sa mi nen nami ci lalasi napisi lakarane.⁷A mi nin sutannan mankan wan a tee mankan wan mi hakirisi ka kanansi le, waajibi nan fɔɔ ce kunen ɲan nka walon ɲen wa buka le. ⁸Siya tolo lon wisi siya tolo kanman, yi tolo lon wisi yi tolo kanman, tati lon yereyere siye tele si, kuru lon yile. Ce kunen lon ɲen tɔre sɔre mɔn le ka cuwa tinwan sɔre.⁹Mi kɔɔsi mi koni. Ci lon mi wuli kitijanantence kilasi ci kali mi karan suwe kun , ci lon suwe mi camannansi si a masace si tɔ na kuran si, wa ɲen sabu mi wɔɔ na kuran ci tɔ. ¹⁰Yani durɲan si buwi na fin wa waajibi ka sula penemanan wɔɔ siye pa tɔ.¹¹ƐƐ tu mi ci le ɲan mi kitijananten ce kila wula npama si mi nfe si ka wali le a mi pekunan wɔɔmi ya. Sanmankuna npama wi mi hakiri si ka wula si, wa lon wi mi yere si le nka mi wɔɔmen Nii senumanwan fankan si.¹²Sii kaba pirice ɲen sabu ci di tolo .Sii tolo wa ɲɔnkɔn ɲen pirice wusi. Pirice tele ɲen sabu ci di ci sii sii. ¹³Napisi pa lon mi pen na kuran si, nka a ma npama fin ma muɲu ma le ka wa labanwan tɔ kasi lon kisi.¹⁴Perepese nana kan ka siya npama le, mi lon ci ɲen tolonka ka siya si. (npeme siya ni karanci kan ka wa fanmi.)kasi npeme le Zude mara si ci alanti ci suwe anmen si. ¹⁵A ka ɲan wa tuli npama ci suwa kun, a ka piri nsa potoɔ cuwa cɔn le. ¹⁶A wa tuli npama ci tɔ si a ka piri nsa pe ci forokoyawan cuwa le.¹⁷Ka wu la si cire cɔnnɔnkuwen ce a npeme pirice ɔlɔmu ɲin ci lon tɔre.¹⁸Mi lari Ɔlɔkɔpiya wa ka ɲan wisi pena wulasi le. ¹⁹ka kweni tɔre lon lakare wa laka .Wa tɔre ɲɔnkɔn lon tuli le kabi Ɔlɔkɔpiya dan durɲan le wula npama si fɔɔ wa pa fin nsen. Ka tɔre ɲɔnkɔn lon ɲen cɔn le. A Matiki kuto lon tolo fisi ka tɔrɔ pele le nun si tɔ lon kisi le. ²⁰Nka a woroma napisi npeme a ɲen ci wen ce kunasi a lon tolo fisi wa pele.²¹A napiya wɔɔ mi tɔ ka wula si na: Siya Ɔlɔkɔpiya napiya woroman ka na siyanisi, walima na: A le na kila, mi ka la ci wusi le. ²²Napisi tele lon cen a nsa mi nen Ɔlɔkɔpiya napiya woroman ka, tele pa lon cen a nsa mi kira si, ci lon kabakowe ɲen ci lala si napisi. Ɔlɔkɔpiya npeme woroman ce a ɲen wa wen ɛ kuto lon fin ci tɔ lon ce pa lalasi. ²³Kasi, mi kɔɔsi mi koni! kune npeme lon ɲen, nan ku ci pa wɔɔmi mi tɔ.²⁴Nka ka wulasi tɔrɔ suwe wi lon yii, wula lon kuwenman fisi le, ²⁵ɲite lon win sonro ci yɔrɔ kini, sankolo fankansisi lon yereyere. ²⁶Ka wula si napisi pa tuli ci ɲan Napiya piya pen sankaba si lesi a sebakaya a nɔɔɔ. ²⁷A woroman napisi npeme a ɲen ci wen, a lon melekese wi durɲan ko ce pa tɔ ci pilen, wa cuwa tati manpuwan si fɔɔ wa le ka sankolo men puwan si.²⁸Mi fanmu kunen ni mi kanɲan a yanwan karan wan. A wa kelepisi tɔn wulanpama si mi suman alamu salan. ²⁹Ka faka kabasi, a mi ɲan ce kunen la ɲen wulanpama si, mi suman a Napiya piya pa wula fin, a waɲɔn.³⁰Senɲan si nen wa wɔɔmi mi tɔ a nsen napisi pa lon kwa ci bu kunen ni pa kan tɔ buce ɲen le. ³¹Sankolo a tati lon kante nka, na sanmankunan lon kante le. ³²Napiya si lon ka kwe a wa wula sumen le, hali melekese a Ɔlɔkɔpiya piya suman le fɔɔ Ɔlɔkɔpiya kaba.³³Mi kɔɔsi mi koni, mi lon ka tan le, mi suman wula le. ³⁴Wa lon ɲen mɔn ka cuwaa tolo wan. A suwe cesi. Sani a nan suwe a karafa ci kunen ci baarapananpirice wusi. A ɲan baara ci kake pa kila. A wɔɔ kasi pele kɔɔsinatence tɔ mi la ka si pele kɔɔsi kunkacen.³⁵Kasi, mi laben ce kwe, kesi lon piri wula npama si mi suman le. Wa lon ɲen wulesewetɔwa, walima sannin kun, wala nube bowulasi, walima sunuto, mi suman le. ³⁶Mi kwe kaɲunu ci pe ka bari mi wusi wa tuli mi wolɔmu si le. ³⁷Na mi npeme wɔɔmi mi tɔ, napisi pa ni wa si: Mi laben ce kwe.

Chapter 14

¹Paki feti a buru kan wusi nan ka kwekun to kwe ka wii jinti. Saraka fiti nan tece kunkuwa si a sariya ketece to fin ci tu Yesu npaman wan turu ci di nu, ci to fere numan. ²Ci to womu ee ka tunu feti kwe wusi le, nka le napisi muruti. ³Wa senen Yesu woli si sunkwanan Siman ka si, cuwa tolo jila a tolon kanba ci kila si. Tolon ni to jennepeka a tara tolo npaman jinan Alabatiri. Wa to numan ka nensin numu penemanan tolo si npaman fiye bataraka hali. A jnen wa pele a pini Yesu kunkuwa si. ⁴Napisi npamen to le, ci tele soro ci la womu ntite to nan: peyan a pese nensin numu penemanan ni sin jan? ⁵a to fin a son a tuli bisuwetaa(300) a tare pilatece to. Ci sunmansin sin wali cisi cuwa ni kun kosebe fo ci la ci kunan womi. ⁶Nka Yesu, woya ci to nan :mi kwenan deni . Pepan mi la mi sunmasin wali si ya? Mi jan kunan kanbana naa to nani. ⁷Mi kwenan a fantantece ntite kila wule pasi . A mi to kila mi jan kunan ci to wula o wula mi fin mi jan ci to, nen lo kwemi wulepa sile. ⁸A jan ci seko. A be a penema sin naa farisoko numu a ka nensin numu penemanan na kooka winan kunan sin. ⁹Senjan wansin a kibaru wula to womu durunan siya o siya, cuwa ni jan kunan npaman, ci jinan lo womi napisi hakili kwe wa to. ¹⁰Zidasi Isikariyoti ci npaman to karanpirice nipojinti wu, ala womi saraka fitinankunkuwa si to nan, nen kila nan wuli Yesu kila si. ¹¹Ci forosa peneman cisi kunkacen. Ci be wasi a cami lo wari menpuwan jnen ci kila. Zida lo kunan kanba npaman tuli a wuli Yesu ci kila si , a soro ala ka jon numen. ¹²Buru kan wusinan ka kwe tintin ka, bapiya to di koroman a jan paki si penemen saraka , Yesu karanpirice la ci pinen nan: ma kila see jennepe paki si penemen wolipe majon safinen sin jan? ¹³kasi Yesu tumasin ci karanpirice ni jinti. A wo ci to nan: mi lale jisi. Mi a cuwa tolo lo ntite kunko be, bila npamen du si ci kunko. ¹⁴Ka cuwa lo le kasi npaman sin, mi wo ka kee si to nan kenan wo nsa a ci karanpirice paki wolipe woli suwa npaman kun, a wa nan. ¹⁵A lo suwa tolo kani mi to sankaso si npaman jennepeka, mi mako ke peremen to ci pale wa kun. Minenjepe paki wolipe le ka siya si. ¹⁶Ce karanpirice suwe ji si. Yesu woya npaman wan turu, wa jan le nan ci jennepe paki wolipe e ya. ¹⁷Tuwan to Yesu ci karanpirice nipojinti la le ka suwa kun. ¹⁸Ci kwe woli si, Yesu wo ci to nan: senjansi nen wa womu mi npamen woli a nami tolo lo naa wili napene kilasi. ¹⁹Karanpirice sunmansin wali ci si. Ci pinan nu kake nan : na naa jan? ²⁰A wo ci to nan mi nii pojintin ni wu nen. Ka si ci kila wuli nami cepo kaba . ²¹Sanmanan piya lo kwa ma womi ye wa woka Olkopiya forosa si npaman wan turu. Nka sanmanan npaman ci wili napisi kila si, bonen ka si tulu. A kasi yere kuto kunman kale, wa to poka ci to. ²²Wa senen Yesu a ci karanpirice woli, a cuwa buru a masi Olkopiya. Ka son , a cuwa ya a posiposi wa si a jan ci karanpirice kila, a wo ci to nan: mi ko , kani naa fara wu. ²³Ka son , a cuwa dufen a masin Olkopiya , a jan ci kila . Cipa nenjan. ²⁴A woya ci to nan: kani jan ka naa sanmi wu sanmi npamen Olkopiya layidu pele so, sanmi mi lo pini napisi kunan sin. ²⁵Senjansi, nen wa womi mi te a nen lo nen dufen wu cen le, fo koroman nen lo dufen kapii nen Olkopiya masaya si. ²⁶Ci bila yee Olkopiya ci bu wala npaman sin, ci fuwe ci suwe oliviye tare sin. ²⁷Yesu wo ci karanpirice to nan: mipa alati mi senen nen le , bari wa woka Olkopiya forosa si nan: nen babe nani nan tece kali babe pa alati. ²⁸Yesu suwe a forosa jon a wo nan: a naa jini naa kooka so wula npaman sin , nen sali mi jon Galile jisi. ²⁹Piyeri wo ci to nan: ali cipa alati nen lo alati naa senen ma le le. ³⁰Yesu wo ci to nan: senjan wan si nen womi ma to nsen tuwan ni pa, yani nunma bo bapiti, man lo womi bataa a sa sunman nen le . ³¹Nka Piyeri batara si ci pele a wo Yesu to nan: a li a naa to lo kwa a man , nen lo womi a naa sunman fewu le. Cipa wo le. ³²Yesu mi ci karanpirice suwe jii sonto npaman jinan a Zetisemane. A wo ci karanpirice to nan : mi toni nan deni , nen so Olkopiya lari. ³³A suwe jon a Piyeri a Zaki a Zan. Ci hakiri suwe wa kanan sin. ³⁴A wo ci to nan: sunman wali nan naa di. Mi kwenan siyani si, mi ka wolo le. ³⁵A numan njon doni a kula a lari Olkopiya a wati ni pile ka tuli nsa le fo wa to nanka wajibi kunan. ³⁶A wo nan : naa npa ma fin kunen pasi. Finen pile ni kila. Nka naa sako nga jan le fo man sako. ³⁷Ka son, a piri karanpirice ni taa ni to ale tuli woloce. A wo Piyeri to nan Siman ma wolomu nan jan? ³⁸ma fin ma kwe kan wolomu la? mi kwe kan wolomu mi laru Olkopiya mi ka laa koroboli sin le . Kunanen kanbe miriye napisi si nka wa jnen see ci to. ³⁹A fuwe ci kun ale lari Olkopiya tintinka wan turu. ⁴⁰A piri ko a pe tuli wolomu sin, bari wolomu to ci jon kosobe . Ci jini ci sunman ci npaman womi ci to le ⁴¹. Baa taka a piri ci to wula npaman sin, a wo ci nan : mi wolomu mi wani mi sin ali bele ya? wa bu. wati fin. Ci lo sanmanan piya wuli jurumu napisi kila si. ⁴²Mi wusi see fuwe nan siya ni sin. Npaman nan wuli ci kila si, ci nani penen. ⁴³Wa senen Yesu wamen sin Zida npaman jan ka Yesu karanpirice ni pojinti ka, a suwe a janman le Yesu to. Sopisi lanpice a nkuwe to ci kila si. Saraka janan tece kunkuwa sin a sariya ketece a sanmen na to ci wice. ⁴⁴Yesu jafanan Zidasi wo napisi to nan: nen cuwa npaman masi naa kaman naa kile ci kosokuwa wusi ci nan Yesu. Mi tunu mi lale nu. Mi suwe ce mi korosi nu kunka cen. ⁴⁵Zidasi ka duron a tele Yesu to a masunu a wo nan : kenan!ka so, a kaman ci kile Yesu kosokuwa wusi. ⁴⁶Ka wulasi napisi ni tu Yesu. ⁴⁷Yesu karan npaman tolo fiti ci sopiya lanpan wan a sen a saraka janantece kunkuwasi bara pana nan janpa. ⁴⁸Yesu cuwa forosa a wo nan: mi pace a sopisi lanpance a nkuwe mi pe tu nen, a le ma naa di nan naan ⁴⁹nan to mi lesi sani o sani naa nan napisi karan, mi fin mi tuu naa mi le. Nka wa jan , npaman woka naa kunan Olkopiya forosa si, ka dafa. ⁵⁰Karanpirice pa alati ci senen nu le cini.

⁵¹Sapiya tolo tɔ nankan Yesu fɛ, a tɔ buluzɔn wan durɔwan nan bila ka ci wusi. Napisi tele fuwe lɛ janman lesi ci tu nu.⁵² Nka a fii ci koni ci kila a senen buluzɔn wan lɛ ci kila a suwe wusu npaman pɔli.⁵³ Napisi npamen tɔ Yesu tuka ci suwe saraka fisina tece kunkuwasɛ kasi. Saraka fisinatece kunkuwasɛ a sanmen a sariya ketece paa la pile lɛ.⁵⁴ Piyeri sa ci fota fɛ a senen furace ci lɛ si, fɔ ci lɛ la saraka fisinatece kunkuwasɛ pan kasi. A toni siya kɔrɔsinatece yewan fɛ ala nka kwasi.⁵⁵ Ka tuli saraka fisinatece kunkuwasɛ a zuwifu a kiti jan nantece paa tɔ seriya numan janko ci tu Yesu ci di nu. Nka ci tuli fuyi lɛ.⁵⁶ Ni lakarenen can labari ci wusi, nka ci wɔce jan kaba lɛ.⁵⁷ Tele wisi ci can labari ci wusi nan.⁵⁸ see nijan ci nɔn nan a napisi nman ɔlɔkɔpiya bato suwa npaman, a nsa lo wese nsa nman wi taa, Nu lo nmen wa wu lɛ.⁵⁹ Ka fɔrɔsa ko wan tɔ ci wɔmamen jan kaba lɛ.⁶⁰ Ka wulasi saraka fisinatece kunkuwasɛ wusi a ji janman lesi a pinan Yesu nan: napisi kunan npamen wɔmu ma kunan sin ma fin ma tolo wɔmu ci wusi la?⁶¹ Nka Yesu menses, a wɔ fuyi lɛ. Saraka fisinatece kunkuwasɛ pan pinan nu cɔn: man nan ɔlɔkɔpiya napiya fisi ka ya, nɔnrɔ ɔlɔkɔpiya piya ya?⁶² Yesu wɔ nan : wɔɔ. Naa nan. Mi lo sanmanan piya toni ka jen fin ɔlɔkɔpiya wɔli kila tɔ kowan, mi ci paka jen sikesi.⁶³ Saraka fisinatece kunkuwasɛ pan dimi fɔ a fiti ci wusu npaman a de wasi a wɔ nan: see mako nu wusi see lalasnun lɛ.⁶⁴ Mi ni ɔlɔkɔpiya naa pese nan kunen ci pele si ya! mi pekunan miri wan? ci wɔ ci tɔ nan a kan ka di nan.⁶⁵ Tele kunmasin ci la ci since sin Yesu wusi. Ci pee ci jinansin ci la ci kali a kila kunmansin nen :ci la wɔmi nan men kali man jan? Ka son ɔlɔkɔpiya suwa kɔrɔ sina a fata ci caa tɛ.⁶⁶ Wa senen Piyeri ka suwa kun tati si, cuwa tolo lalɛ. Ka cuwa tɔ bara jan saraka fisinatece kunkuwa si kila.⁶⁷ A jan Piyeri a tɔ nka kwa sun. A siya ci nasin a wɔ ci tɔ nan: ma pa tɔ a nazaretika Yesu .⁶⁸ Piyeri desi nu. A wɔ nan sunman nu lɛ. Naa fanmu ma fɔrɔsa lɛ. Piyeri fuwe a lɛ ji kasi numa bo.de s⁶⁹ Ka son ka cuwa kaba jan Piyeri a wɔ napisi tɔ nan: cuwani nipa ciwu.⁷⁰ Piyeri desi kɔ, ce sasi napisi wɔ Piyeri tɔ kɔ nan:. sika wa sile, ma ci wu, bari ma Galile nan.⁷¹ Ka wulasi Piyeri kuri nan : a naa can mi tɔ, ɔlɔkɔpiya ka senen naa mi lɛ! mi cuwa npaman kunan wɔmu, naa sunman nu lɛ.⁷² Ka siya kaba si nunma bo pele tɔ jintin. Yesu tɔ wa wɔka Piyeri tɔ nan: yani nunma bo ba jinti, ma lo wɔmi bata a man sunman naa mi lɛ. Piyeri hakiri sii ka fɔrɔs tɔ. A sɔrɔ ala buwe.

Chapter 15

¹Sunupiru tɔ, sani wi na wula, sarakafisinatence kunkwasi si a sariya napisi a sanmen, a zuwifusi kitipananatence pa le ntite nen Yesu kuna si. Ci pɔkɔlinu ci le wilinu Pilati kilasi. ² Pilati pina nu na: Ma na zuwifu si masace ya? Yesu wɔɔ na: Ma yere wɔɔ ya. ³ Sarakafisinatence kunkwasi si lalasi nu. ⁴ Pilati pina nu cɔn na: Ma foyi wɔɔmu na? Ci ma lalasun kunen npeme pa si, ma ci ni na? ⁵ Yesu wɔɔ foyi cɔn le. Wa kabakoya Pilati. ⁶ Ya wo ya pika feti si Pilati tɔ lepesuwakunapisi wu tɔ senen wa kapan a napisi wɔɔka. ⁷ Wa same cuwa tolo tɔ le npama jinan a Barabasi. A tɔ lepesuwakun a ci tele npeme tɔ murutice ka wula si, ci tɔ napiya tolo di ka wula npama si ci muruti Ɔrɔmu masace kila. ⁸ Napisi suwe Pilati tɔ ci le lari nu na: Ma tɔ kunan npama jan se tɔ ya wo ya pika feti wula si, jan ka si tɔ. ⁹ Pilati pinanen na: Mi kilan na senen zuwifusi masace na tɔ wa? ¹⁰ Pilati tɔ suman ka a nɔfapen na jan ka sarakafisinatence kunkwasi si pa wuli Yesu nsa kilasi. ¹¹ Nka sarakafisinatence kunkwasi si can napisi si eɛ lari Pilati a senen Barabasi tɔ. ¹² Pilati pinanen cɔn na: Kasi mi npama lasun zuwifusi masace, mi kila nan jan pe kawusi ya? ¹³ Ci tara na: Gwengwe nu nkuwa wusi! ¹⁴ Pilati pinanen cɔn na: Pekunan si ya? A kunan pena fenen janka ya? Ci tara ci laka tintin ka tɔ na: Gwengwe nu nkuwa wusi! ¹⁵ Pilati tɔ kila a jan napisi sako mike, a senen Barabasi tɔ. A sanmu napisi eɛ kali Yesu a binpisi, ci pa tuli ci wuli nu surasi si kilasi ci le gwengwe nu nkuwa wusi. ¹⁶ Surasi si suwe a Yesu Zude mara kunkuwasi kasi. Ci lasi surasi si kwi pa ci pile le. ¹⁷ Ci bila wusuma jan ci bon, ci jɛnɛ wue mɔn le ka mansanan ci wuli ci kunkuwasi mɔnle ka masa mansanan. ¹⁸ Ka sonto, ci kwe ci la wɔɔmi na: Foca, zuwifu si masace, ¹⁹ Ci la ci kali ci kunkuwasi a nkuwa, ci la ci since sin ci wusi, ci kula ci kun mɔnle ka eɛ ci bojan. ²⁰ Ci nɛ ci wusi ci bu wula npama si, ci fisi wusumanjan ni le ci bon, ci cuwa ci yere wusuman ci bila ci wusi. Ci fuwe ci un gwengwesa si. ²¹ Ci suwe ka a Yesu ci gwengwesa si, ci jan cuwa tolo kantaka a la win wɔrɔsi. A tɔ Sireninan ci jinan a Simɔn. Alekisandairi mi Urufusi sii na tɔ nu. Surasi si karaba nu a cuwa Yesu gengwenkuwa. ²² Ci suwe a Yesu siya tolo si ci npama lasun a Goligota, wa kɔrɔ a kunkwa siya. ²³ Ci kanan si wa tolo dufen si eɛ wa jan Yesu kila a nen, a kan. ²⁴ Ka sonto, ci gwengwenu nkuwa wusi. Ci ti nkuwa ci kasi Yesu wusumansi ntite tɔ. Ci ti nkuwa janko ci pa suman npama kan k'a tuli siya npama. ²⁵ Ci gwengwenu ci bu wula npama si, wa same wi wulaka leresi tan tulin. ²⁶ Ci gwengwanu kunkwa npamasi, ci seɛ ya walaka tolo si na: Zuwifusi masace. ²⁷ Ci tɔ nadinaten tele gwengwece ci yewan fe. Tolo ci wɔlikila tɔ, tolo ci nɔnpɔnwan tɔ. [²⁸ Ka fakasi, npama seɛka Ɔlɔkɔpiya sanmakunan si a na: Ci jati nu kunepenen janantence wu, wa pe le so.] ²⁹ Napisi npeme tɔ kanta ci tɔ kunkuwe sanmu sanmu ci la Yesu tusi na: Anhaan! Ma npama fin ma wese Ɔlɔkɔpiya bato suwa ma nman si tan, ³⁰ si ma fuwele gengwenkuwa wusi ma kisi ma koni. ³¹ Ka faka kaba si, sarakafisinaten ce kunkwasi si a sariya napisi tɔ nɛ Yesu wusi ci la wɔɔmi ntite tɔ na: A kisi napisi tele, nka an pa tɔ fin a kisi ci koni le. ³² A ci tɔ Ɔlɔkɔpiya napiya woroman ka, Izirayeli masace, a si a fuwe le gwengwenkuwa wusi mani. A se jan ka se lon la ci wusi. Ci tɔ napisi npeme gwengwece nkuwa wusi Yesu yewan fe, ce pa tɔ ci tusu. ³³ Wiwalinasi, lepe yila siye pa si fɔɔ watuli leresi tan. ³⁴ Wi meman wula npama si, Yesu tara na: Eloyi, Eloyi, lamasabakitani? Wa kɔrɔ na: Na Ɔlɔkɔpiya, na Ɔlɔkɔpiya pejan ma senen na tɔ wa! ³⁵ Napisi npeme tɔ le, ci tele ni ka taramen mike, ci wɔɔ na: Mi tijen. A kira Eli lasun. ³⁶ Ci tele alanti ci le cuwa fu ci wuli dufen jankanmanka si ci wuli nkuwa lapan tolo wusi, a nsa mi wa jan Yesu kila a nen. Ka cuwa ni wɔɔ na: Mi yi. Selon wa siye a Eli tɔ pe ci fuwe gwengwenkuwa ni wusi. ³⁷ Yesu bo a pa ko. ³⁸ Ka wula si, Ɔlɔkɔpiya bato suwa sitarana npama si dee wa tara siye jinti wa cuwa soro fɔɔ tere. ³⁹ Surasisi ni binsu (100) kunkwa si npama tɔ yika Yesu jɔn, a jan a kone mike, a wɔɔ na: Sika wasile, cuwa ni tɔ Ɔlɔkɔpiya Piya. ⁴⁰ Cire tele tɔ yika lanka siya si ci la ce kunen siye. Magidala Mariyamu, mi Zaki kapipiya Zoze nii Mariyamu, a Salome tɔ ce cire lesi. ⁴¹ Yesu tɔ Galile mara si wula npama si, ce nen tɔ salan Yesu fe ci la ci nen. Cire lakaranen tɔ ci lesi npeme tɔ son a le Yesu Zeruzalemu. ⁴² Wa tɔ tolokwe jɛnɛkwe welesewe tɔ. Ka senen kanan tɔ lon nen tolokwe. ⁴³ Arimateka Yusufu nensi ci ncaa a le lari Yesu koka Pilati kila janko kunen ka kanansi tolokwe wusi le. Yusufu tɔ jinanpan zuwifusi kitipananatence lesi. Nsa pa tɔ Ɔlɔkɔpiya masaya wula siya. ⁴⁴ Pilati nijan a Yesu be a kone mike, wa kabakoya nu. A lasi surasisi kunkwasi a Yesu kwa wula tɔ feka senjan wo. ⁴⁵ A ni kunafori surasi kunkwasi kila wula npama si, a ni a Yusufu nɛ pe Yesu koka tɔ. ⁴⁶ Yusufu la kokawinanpama janen. Ka sonto, a la Yesu koka fuwe gwengwekuwa wusi a kaman ci tɔ a kokawinanpama. Ci tɔ kaburu npama senka nfanwan si, a la ci tɔ pe kasi. Ka sonto, a kule kule tarapan tolo a pe puwan pe le ta. ⁴⁷ Magidala Mriyamu mi Zoze nii Mariyamu siya Yesu koka wika.

Chapter 16

¹Toni kwe buka , Mariyamu magidala a Zaki nii Mariyamu a Salome , ci yana nensin numu penemanan ee wa ten Yessu kooka wusi. ² Kuwakwe tintinka , ci cuwa kaburusi waa sunu to, wi fuwe wula si. ³Ci suwe ce, ci to ntite pinan nan: men lo tara pan ni kulekule a fitile kaburu pele see kila ya? ⁴Ci numan kaburu pele wula npaman sin, ci aka ci kunkuwen kun ci nan tolo tara kulekule ka le kaburu pele, ka soro tara ni to ka pan hali. ⁵Ci laa kaburu si ci nan sapiya tolo toni ka ci woli kila to a wusunpaman pan waka ka bila ka ciwusi . Ci kunte kosobe. ⁶Sapiya ni wo ci to nan: mi ka kunte le Ci to Yesu nazaretika npaman gwegweka nkuwa wusi, mi ci nan numawan. A nan le. A jini ci kooka to ka si ka siya npaman sin wa nan ni. ⁷Mi nen wo karanpirice a Piyeri mi to mani mani, a Yesu lo sali mi jon a suwe Galile, mi lo ci jen le ka siya sin ele ka a to wa wo npaman wan turu. ⁸Ci kunte ce yereyere, ci fuwe kaburusi ci alati, bari ci to kunte ce. ⁹Kuwa tintinka kwe sunupiri to Yesu jini ci kooka so. A to wote tete soko Mariyamu Magidala npaman sin , a kani ci koni ka to. ¹⁰ Mariyamu suwe ale wo ka kibaruya Yesu karanpirice to. Ci janpuwan ce to nankanmace kosobe ,ci to bo. ¹¹Mariyamu wo cito wati npaman sin a Yesu nan ni sin, a nsa janu , ci laa ci fofsa wusi le. ¹²Ka son karanpirice to son jipiya tolo si Yesu kani ci koni ci to faka faka tolo. ¹³ Cami pa piri ci le wo ci tele to. Ci laa ce wu wisi le. ¹⁴Ka son karanpirice nipokaba to woli si, Yesu kani ci koni ci to. A lala siye a ci laaka nsa fofse wusi le , e janpuwance batate ce. Bari napisi npamen wo ci to a jini ,a cami janpan, ci to lance ce fofse wu wusi le. ¹⁵ A piri a wo ci to nan, mi suwe durunan siye pasi mi le wo kibaruya wula napisi pa to. ¹⁶A napisi npamen la wa wusi mi batise, ka si lo fii,nka a napisi npamen kan le wa wusi, ce lo fii le. ¹⁷Napisi npamen lo le wa wusi , ci ce sunmen tanmansijen npamen to, ci nan nii: Ci lo wotece sokuwe ci fiti napisi si a na jinan, ci lo women siya kan tele si. ¹⁸ A li ci tu mura , a li ci nen baka, wa lo fuyi nan ci wu si le. E tii ci kile kenate npamen kunko ci lari Olkopiya, ce lo cerete. ¹⁹Matiki Yesu woman karanpirice to a bu wula npaman sin, Olkopiya cuwa nu a wasinu sankolo si. A la toni Olkopiya woli kila to kowan. ²⁰ Karanpirice suwe ci le wo ka kibaruya wula siye pasi. Matiki Yesu to te ce bare pasi. A nan see ci kila ci nan kabako kunen, ci kani a cami wajuru senpan.

Philemon

Chapter 1

¹Na Paul npama lepesuwa kun Yesu nyan kunan kunan si, ²na mi ana napiya Timoti see seben ni wi see cuwasi a se tolo nyankunan nyanna na Filemu kila. ³A se nan cuwa Afiya a Asiripi kila ci npemen se nyinan tasi. Se Olkopiya a se matiki Yesu krista sunmasi men masi kwe mi kila. ⁴Nen to masin nyan Olkopiya kila wulepasi ma kun nan sin. ⁵Ma Olkopiya napisi fetece kanu ce npama wanturu a nen lanka Matiki Yesu wusi npama wanturu na nii ce sula. ⁶Nen Olkopiya laru nanyanmu npama see lesi krista fankansi ka fin wa suwe nyon. See kan ce kunen kanbe npemen nyen Yesu kunnan sin ma kani napisi pa to. ⁷Na napiya man kanunyan penemasin na sin kunka cen, wa nensin nan nja, ma nyinan Yesu fetece. ⁸Ka si Yesu fankansi nen fin nan sanmuma ma nyan kunan tolo ,kanuya kunan sin na Paul ma laru, na npama sanma,a lepesuwa kun Yesu bara kunansin. ⁹Nami ma laru na piya Onezimu kunan sin nen kwunma npama na to lepesuwu kun. ¹⁰Wula tolo sin a to fin a nyankunan ma to le manii a kanmasun ma to a nan pa ¹¹Nen lo piri nan tumasin ma to ,ci npama nyanka a le ka nan kon kaba. ¹²wato penenmanka na sin a kwe na nyewan fe a la nan yine na npamalepesuwa kun, nami npama kun kibarua wula kunan sin. ¹³Ka na sin na mi kila nan nyan ka wa pato penenmaka ma sin le Wa ka pa nyan kunan kanba ni nyan para kunan ma kila le,na mi kila man nyan a sunman sin penemen. ¹⁴Awa nyan le ka Onezimu to cari ka ma wusi wulan tolo si wa nyan ma fin tuli nun ma kwe a nun wulepasi. ¹⁵A nyan ka monle ka wawan con le,a la ka wawan to, napiya nan npama kunan walika nan kila, ci kunan kan ka wali ma kila wa laka nan to. Adanmadeya si a nanyanmu si matiki fankan sin. ¹⁶A ma to na wuli ka nanyanmu si Krista kunan sin ,ma tunu mawo leka ma na tuka npama wan turu. ¹⁷A ci nyan kunan mawusi npama nyan kunan le, a wa nyan mawole a kan ka a pirisi poto na ma to ma senen ce pa na kila, ¹⁸na Paul yere na kuna ni seben a na yere lon kwumen ni sare, kana sin man pa suman a na kwema ma sin npama nyan ka ma niwan. ¹⁹Ka na sin na mi ma laru senyan sin, na napiya,manan nyinan matiki kunan sin, man penenmasi mawo mi le ka Krista fankan sin. ²⁰Na jiki wasi aman nyan ka sanmananan.Ka na sin, nen kuna ni seben n nyan ma kila n laka wawusi a ma lon wa nyen fo ma laka na woka to. ²¹Wa nan ni ka to,man nyen pe sisa tolo nan nyon, nan min laka wa wusi a min Olkopiya lari fanka sin nen lon wuwaa tuli na suwe min to. ²²Epafarasi npama nami lepesuwa kun Yesu Krista baara kunan sin a ma mansun ²³Mariki pa ma mansun, a Arisitaraki min Demasi a Luka ci npemen nan tele baara nyanan tece. ²⁴See matiki Yesu Krista nenman wan kwe min kila .